

Ozioma Jizos' Kraịstị Nọkẹ Ke Jónu Dọn De E

Jesu Wụ Oku Osolobụ

¹ Oge n mbido n, oku hụ rị ari; Oku hụ lẹ Osolobụ rị; Oku hụ wụ Osolobụ. ² Oku ahun lẹ Osolobụ rị oge n mbido n. ³ Osolobụ ke ihien ile rini ghahan'a; o nwonni ihien Osolobụ ke hun o keleni ghahan'a. ⁴ Ime e ke ndun ri; ndun hụ wụ ukpe ihian ile. ⁵ Ukpe hụ e nwun ime ishi, kanị ishi, mkpokiki, a s'eka tinyun a mọbụ gho a.

⁶ O nwon okennyẹ ohu Osolobụ zihẹ; efan a wụ Jónu. ⁷ O bia d'a shia eri banyeni ukpe hụ, keni ihian ile nụ eri e, kweri. ⁸ Ele 'ya wụ ukpe hụ, kale o bia d'a shia eri banyeni ukpe hụ. ⁹ Onye hụ wụ Ezigbo Ukpe hụ hun e ye ihian ile ukpe lala ime uwa oge n ahun.

¹⁰ Osolobụ ke uwa ghahan'a, kanị uwa amarinn'a oge n o gi bia. ¹¹ O bia d'e kunrun ndi nke e, kanị ndi nke e anabanhann'a. ¹² Kanị, ndi ile hun nabannan n'a, ndi ile hun kwerini n'e, o ye we iken ni we wuru umu Osolobụ: ¹³ ele ihian mu we; egini we uche ihian mu we, o nwonni okennyẹ owule han we mu we, kama, Osolobụ mu we.

¹⁴ Oku hụ nọ henrin ihian, o nọ son enyi biri elu- uwa. Efo ma lẹ ezioku jun ime e! Enyi a hunole ogho a, ogho akpu Nwa ohu Chuku-Nedi mu.

¹⁵ Jónu ku banyen'e, yi oro si, "Onwan wụ onye hun m ri e ku oge n m gi si, 'Onye hun lalanị m

memeḡu ka m, makele o ri a ri ni we d'a mu m.' ”

16 Make ihien ahun jun ime e, enyi hu e nwehen ngozi mmagi-mmagi. 17 We ye Iwu ghahani Mozizi; kanị efo ma le ezioku ghaha eka Jesu Kristi. 18 O nwonni onye huntu Osolobue, kanị akpu Nwa ohu o mu suo, hun wu Osolobue, hun nokunme ne, e meguo enyi marin a.

*Osheri Jónu Hun E Me Mirin-Chuku Shia
(Mat 3.1-12; Mak 1.1-8; Luk 3.1-18)*

19 Onwan wu eri Jónu shia oghen ndi-ndu ndi Ju gi gha Jerusalem zihē ndi nchu-egan le ndi Livaị d'a ju a, si, “Onye k'i wu?” 20 Jónu a ghorini; mba, o kupu a, si, “Ele m Kraisti Onye Nzuopuha hu Osolobue Tume.” O ghorini.

21 We nozi ju a, si, “Onye k'i wu? Iyu wu Elaija?”
O no si, “Mba.”

“Iyu wu Onye-amuma hu pu-ichen?”

O si, “Mba.”

22 We no si a, “Onye k'i wu nwan? Gwa enyi keni enyi marin ihien enyi sikō d'a gwa ndi zihē ni enyi. K'i jenkō d'e ku banyeni enwen i?”

23 O no gi ihien onye-amuma wu Azaya ku za we, si,

“Mme wu

‘Olu hu ri e yi oro ime atụ,

a si,

“Kwa ni uzō Di-nwonni-enyi n'o zinrin!” ’ ”

24 Ndi Itu ndi Farisi hun ri ime ndi hu we zi 25 no ju a, si, “Ki haın nwan i gi e me mirin-Chuku mbuni y'ele Mezaya mobu Elaija mobu Onye-amuma hu pu-ichen?”

²⁶ Jónu nọ za wẹ, sị, “M gi mirin mmaka e me mirin-Chuku, kanị o nwon onye ri ime unu hun unu marinleni. ²⁷ Iya wu onye hu lalanị m memegu. Erudenị m onye siko d'a topu akpukpo-uku a.”

²⁸ Onwan me ime Betani, n fetu Jodani, ebe Jónu nọ e me mirin-Chuku.

Nwa-ebulu Osolobue

²⁹ Eki e fon, o nọ hun Jizosi k'o lala ebe o ri, Jónu nọ sị, “Lee n'ẹ! Onwan wu Nwa-ebulu Osolobue hun e wepu njo uwa! ³⁰ 'Ya wu onye m ri e ku ogen m gi sị, 'Omegu, okennyẹ ohu kanị m lala; iya ka m makeni o ri a-ri ni wẹ d'a mu m. ³¹ E te marin m'a, kanị m ri e gi mirin e me mirin-Chuku keni ndi Izrelu marin a.' ” ³² Jónu nọ shia eri, sị, “M hun Mmon-nsọ k'o gi udi nduru gha elu-igwee hidanla, nokwasi a. ³³ E te marin m'a, kanị onye hun zi ni m si m, 'Onye i jenkọ d'a hun ke Mmon-nsọ hidan d'a nokwasi a d'e son e nodi, iya wu onye hu jenkọ d'e gi Mmon-nsọ me ihian mirin-Chuku.' ³⁴ A hunole m'a; e kuole m ni iya wu Onye Hu Osolobue Tume.”

Umụ-azuun Ibuzo Jesu Kpo

³⁵ Eki e fon, Jónu ni umu-azuun a ebuo wuzo, ³⁶ 'ya Jónu nọ hun Jesu k'o ghafeko, o nọ sị, “Lehu Nwa-ebulu Osolobue!” ³⁷ Umụ-azuun Jónu ebuo ahun a nu k'o ku ihieni, wẹ nọ sonme Jesu. ³⁸ Ogen Jesu gi gbhuto, o hun wẹ ke wẹ ri e son e, o nọ sị wẹ, “K'i unu ri a cho?” Wẹ nọ za, sị, “Rabai, elebe k'i bi?” (“Rabai” wu “onye-nkuzi.”)

³⁹ O nọ sị wẹ, “Bia ni d'e lee e.” Wẹ nọ jen d'a hun ebe o bi; ihien rike okuloku eno efinnai ri a ku ogen hu; wẹ nọ du e nodichanrin uhuhin hu.

⁴⁰ Onyè ohu ime ụmụ-azụun ebuonị nụ ihien Jónu ku sonmẹ Jesu wụ Anduru nwene Saimonu Pita. ⁴¹ O nọ bu ụzọ chojen nwene e wụ Saimonu, si a, “Enyi a hunole Onyè Hụ Osolobue Tume wụ Kraisti.” ⁴² Anduru nọ weri Pita d'e kunrun Jizosi. Jizos' e lee Pita, o nọ si a, “Yu wụ Saimonu nwa Jónu. Efan i jenkọ d'a wụ Kefasi.” (Ani efanni asusu Griki wụ Pita, 'ya wụ “omuma.”)

⁴³ Eki e fon, Jesu cho n'o jen Galili; o hun Filipu, o nọ si a, “Sonmẹ m.” ⁴⁴ (Filipu wụ onyè Besaida, obodo Anduru le Pita.) ⁴⁵ Filipu a hun Natanelu, o nọ si a, “Enyi a hunole onyè hụ Mozizi de banyen'e ime Iwu, hun ndi-amuma dezikwo banyen'e—Jesu onyè Nazareti nwa Josefụ ro.”

⁴⁶ Natanelu nọ si a, “Ni ihien owule ri mma s'eka gha Nazareti puha?” Filipu nọ si a, “Bia d'e lee.” ⁴⁷ Ogen Jizosi gi hun Natanelu k'o lala ebe o ri, o nọ si, “Onwan wuchanrin onyè Izrelu hun nwonleni ero!”

⁴⁸ Natanelu nọ ju a, si, “Nani k'i don marin m?”

Jizosi nọ za, si, “A hunguọ m'i okpuru osisi figi hu ni Filipu d'a kpọ i!”

⁴⁹ Natanelu nọ si, “Onyè-nkuzi, ezie iyü wụ Nwa Osolobue; iyü wụ Eze ndi Izrelu!”

⁵⁰ Jizosi nọ si a, “Y'e kweriọle makeni m gwa i hu ni m hun i okpuru osisi figi?! I jenkọ d'a hun ihien ndi ka onwan!” ⁵¹ O nọ si we, “M ri a gwa unu ezioku, unu siko d'a hun ke elu-igwee kpupu, hun ke ndi mmọn-ozì Osolobue ri e jenen, e jenua d'e kunrun Nwa nke Ihian.”

Isi Nke Ebuo

Jesu E Gi Mirin Henrin Manya

¹ Hụn mę ę akpu-uhuohin eto, o nwon agbamehuhuo ri obodo Kana ri Galili. Nne Jizosi ri ebahun. ² We kpozikwo Jizosi le umu-azuun a agbamekukwo hu. ³ Ogen manya gi guu, nne Jesu no si Jesu, "Manya we a guu." ⁴ Jizosi no si a, "Okpoho, hatu m ye nu, ogen m e ke ru." ⁵ Nne ę no si ndi ri e jen ozi, "Ihien owule o si unu me, unu e me."

⁶ O nwon ite-mirin isin we gi omuma memę ri ebahun. Ohu-ohu ime we jenko d'e ripu ogbogoro mirin isen mobu esa. W'e gi we e donme mirin we gi a chanchan ihien, hun we gi e mezu omenali ndi Ju.

⁷ Jesu no si idibo ndi hu, "Gbajun ni ite ndi hu mirin." 'Ya we no gbajun we d'a pu onu. ⁸ O no si we, "Kuru ni nwan ekere jenni onye-isi ocho." 'Ya we no me ihien o ku.

⁹ Onye-isi ocho no danmin mirin hu henringuu manya, bu o marin ebe o gha bia, (kani, ndi hu ri e jen ozi a maringho), o no kpo okennyę hu ri a gba-ekukwo, ¹⁰ si a, "Ndi ozo ile e bu uzo e wepuha manya ka a suo, ihian ile rajunguu efo we kebe wepuha hun suoleni; kale y'e bu hunni suoni to d'e ru ogeni."

¹¹ Imę Kana ri Galili ke Jesu no run orun-atumęnya ibuzoni hun o gi ghosi ogho a, umu-azuun a no kweri n'e. ¹² Ome guu, Jesu no si Kapanom—'ya le nne ę le umune ę le umu-azuun a, we no nodi ebęhu ekere.

Jesu E Jẹn Ulo-nsọ

(Mat 21.12-13; Mak 11.15-17; Luk 19.45-46)

¹³ Ogen ndi Ju gi e me Mmemme-Nghafe e rume, 'ya Jesu no si Jerusalem. ¹⁴ O no hun ndi ri Ulo-nsọ ebẹhu e re efin le atunrun le oluikuku lezi ndi a gbahuto ego ebe we nodiyesonme ni teburu we. ¹⁵ O no kpa iberi (aya), gi e chupu we ile le oken-efin we le nduru we ime Ulo-nsọ, buoyiya egbo ndi a gbahuto egbo, hukpumesonme teburu we. ¹⁶ O no si ndi ri e re nduru, "Wepu ni ihien ndini we ebeni; egizileni ulo Nedi m henrin ebe we no a zu afia!" ¹⁷ Umụ-azụun a no nyanhan ni we de e ime Ekukwo-nsọ ni, "Adudu ulo i jenkọ d'e bu m ri."

¹⁸ Ya ndi-ndu ndi Ju no nwan si a, "Ghosị enyi ahima enyi e gi marin ni Osolobue si i me ihienni."

¹⁹ Jizosi no za we si, "Tikpo ni Ulo-nsọni, e gi m akpu-uhuohin eto wesi e elu."

²⁰ Ndi-ndu ndi Ju no si a, "Ulo-nsọni we gi ahua isin-kwasi-ogunnai tun k'i jenkọ d'e gi akpu-uhuohin eto wesi elu?" ²¹ Kanị Ulo-nsọ Jesu ri e ku oku e wu ehụ a. ²² Ogen o gi ghaguu onwun lihi, umụ-azụun a no nyanhan n'o kuoghọ ihienni, we no gi ihien Ehuhuo-nsọ ku le ihien Jesu ku don.

Jesu Marin Ke Ihian No

²³ Ogen Jesu gi ri ime Jerusalem ogen Mmemme-Nghafe, ndi bu oda no kweri n'e makeni we hun orun-atumenya ndi o ri a run. ²⁴ Kanị Jizosi ebuni enwen e ye we, makeni o maringuo ke ihian ile no. ²⁵ Ele hun onye owule e gi gwa a ke ihian no, makeni 'ya le enwen e a maringuo ihien ri ime ihian.

Isi Nke Ẹtọ

Nikodimọ̀sì A Bịa D'a Hụn Jizọ̀sì

¹ O nwọ̀n okẹ̀nyẹ́ ohu w'a kpọ̀ Nikodimọ̀sì. Onyẹ́ Itu Ndị́ Farisi rọ́, onyẹ́ ohu imé ndị́-isi ndị́ Ju k'ọ́ wụ. ² O gi imé uhinhin bịá d'e kunrun Jizọ̀sì, sị́ a, “Onyẹ́-nkuzi, ẹ̀nyi a maringụ́ọ́ n'ì wụ onyẹ́-nkuzi gha ebe Osolobué rị́ bịá, makelé o nwọ̀nni onyẹ́ jẹ̀nkọ́ d'e ri-ẹ́ka rụ̀n ọ̀rụ̀n-atụ̀mẹ̀nya ndị́nì ì rị́ a rụ̀n mmanị́ Osolobué nọ̀yen'e.”

³ Jesu nọ́ za, sị́, “Ezioku ké m rị́ a gwa ì, mmanị́ wẹ́ mụ̀dọ̀nzi ìhian, ọ́ saẹ́ka hụ̀n Alì-eze Osolobué.” ⁴ Nikodimọ̀sì nọ́ sị́ a, “Nani ké w'a dọ̀n mụ̀dọ̀nzi ìhian ebe ọ́ kagụ́ọ́ ẹ̀gẹ́dì? Nì ìhian sazí ẹ́ka banyé ẹ̀fọ́ nné ẹ́, a mụ̀zị́ w'a nke mgbé ẹ̀buọ́?” ⁵ Jizọ̀sì nọ́ za a, sị́, “Ezioku ké m rị́ a gwa ì, mmanị́ wẹ́ mụ́ ìhian ghahaní mirin lẹ́ Mmọ̀n-nso, ọ́ sakọ́ ẹ́ka banyé Alì-eze Osolobué. ⁶ Hụ̀n ìhian mụ́ wụ́ ìhian; hụ̀n Mmọ̀n-nso mụ́ wụ́ mmọ̀n. ⁷ Y'a tū́lẹ́ ì ẹ̀nya nì m sị́ nì wẹ́ sị́kọ́ d'a mụ̀dọ̀nzirirí ụ̀nụ.” ⁸ Ufere e fesi ebe ọ̀wụ́lẹ́ ọ́ chọ́—ụ̀nụ́ a nù ụ̀zụ̀n a, kanị́ ụ̀nụ́ ara marin ebe ọ́ gha a bịá mọ́bụ́ ebe o feko—ẹ̀rira k'ọ́ rị́ ebe onyẹ́ ọ̀wụ́lẹ́ Mmọ̀n Osolobué mụ́ rị́.

⁹ Nikodimọ̀sì nọ́ sị́ a, “Nani ké ọ̀nwan e dọ̀n saẹ́ka mẹ́?”

¹⁰ Jizọ̀sì nọ́ sị́ a, “Ì wụ́ onyẹ́-nkuzi imé Izrelụ́, bú y'a ghotaní ihien ndiní? ¹¹ Ezioku ké m rị́ a gwa ụ̀nụ́, ẹ̀nyi rị́ e ku ihien ẹ̀nyi marin, a shiá ẹ̀ri ihien ẹ̀nyi hụ̀n, kanị́ ụ̀nụ́ ara nabanhan ẹ̀ri ẹ̀nyi. ¹² Ebe o mẹ́ nwan nì m gwa ụ̀nụ́ ihien ndí rị́ elu-ụ̀wa bú ụ̀nụ́ e kweriní, naní ké ụ̀nụ́ a dọ̀n kweri omẹ̀ni a gwa m ụ̀nụ́ ihien ndí rị́ elu-igwee? ¹³ Makéni, o

nwọnni onye jentu elu-igwee wezuka onye hu gha elu-igwee bia—wu Nwa nke Ihian.”

¹⁴ “Eriira Mozizi don wesi agwo hu elu ime atu ke we jenko d'e wesi Nwa nke Ihian elu, ¹⁵ keni onye owule hun kwerini n'e hun uzọ nwon ndun itebite.”

¹⁶ “Makeni Osolobue nwe ihien-osusuọ jenni ndi ri uwa oda-oda, 'ya hain o gi ye akpu Nwa ohu o nwe, ken'o wuru ni onye owule hun kwerini n'e alako iwi, kama o nwon ndun itebite. ¹⁷ Ezie, Osolobue ezini Nwa a d'a ma ndi ri uwa ikpe, kama, o zi e keni we hun uzọ nwon nzuopuha ghanan'a.

¹⁸ Ikpe amanị onye owule kwerini n'e, kanị ikpe a maguo onye owule hun kwerileni, makeni o kwerini ime efan akpu Nwa ohu Osolobue. ¹⁹ Onwan ke we gi hangbu we enen: ni ukpe a biaguọ ime uwa, kale ishi ka ihian a suo kari ukpe, makeni eje ihien ke w'e me. ²⁰ Ize ukpe e ze ndi ile e me eje-ihien, w'a ra bia ebe ukpe ri make eje-ihien we ri e me gha a puha ifon.”

²¹ “Kanị ndi hun e me ihien ri mma a bia ebe ukpe ri, keni ihian ile hun a ni we ri e me ihien Osolobue cho.”

Jizosi Le Jonu Hun E me Mirin-Chuku

²² Omequu, Jizosi le umu-azuun a no si Azuun Judia, o no du we nodi ebehu, e me ndi ihian mirin-Chuku. ²³ Jonu nke rizi obodo Enom hun nokunme Salim e me mirin-Chuku makeni mirin ri ebahun oda-oda. Ihian hu e jen d'e kunrun e, o hu e me we mirin-Chuku. ²⁴ W'e ke bu Jonu che ime ulo-ngan ogen hu.

²⁵ Ogen hu, umu-azuun Jonu le onye Ju no doma oku ichan-ehu w'a chansonme hun wu odinali ofufe

wẹ gi e dọn enwẹn wẹ nsọ. ²⁶ Wẹ nọ bịa d'e kunrun Jónu, sị a, “Onyẹ-nkuzi, onyẹ hụ yụ lẹ 'ya rịtan n fetu Jọdani, onyẹ hụn ị gwasọnmẹ ndi ihian oku ẹ, lee ẹ nwan k'ọ rị ebeni e mẹ mirin-Chuku, ihian ile hụ e jẹn d'e kunrun ẹ.”

²⁷ Jónu nọ za, sị, “O nwọnni onyẹ hụn e nwehẹn ihien ọwụlẹ mmanị wẹ gha elu-igwee y'ẹ ihien hụ. ²⁸ Ụnụ lẹ enwẹn ụnụ wụ ọsheri m ni e kughọ m'a ni 'E lẹ m Kristi, kanị wẹ zi m buru n'ẹ ụzọ.' ²⁹ Okpoho hụn wẹ rị a lụ wụ nke okennyẹ hụn rị a lụ n'a. Ọwụ okennyẹ hụ rị a gba ẹkụkwọ, hụn wuzoye n'ẹ e gọn ẹ ntin, a ghoghọ ọda-ọda ọ nụ olu okennyẹ hụn rị a gba ẹkụkwọ. Ya wụ ni ighoghọ m e zuọlẹ nwan oke. ³⁰ Ọ k'a rịwaye mkpa, kanị mmẹ nwẹn k'e belụa.

³¹ Onyẹ hụn gha elu bịa ka ihian ile; onyẹ hụn gha ụwa bịa wụ nke ụwa, o ku oku ihien rị ime ụwa. Hụn gha elu-igwee bịa ka ihian ile. ³² Ọ hụ a shia eri ihien ọ hụn lẹ ihien ọ nụ, kanị o nwọnni onyẹ e gi eri ẹ e dọn. ³³ Onyẹ ọwụlẹ gi oku ẹ dọn a ghosiolẹ ni Osolobue wụ onyẹ-ezioku. ³⁴ Makeni onyẹ Osolobue zihẹ k'ọ wụ, oku Osolobue k'ọ rị e ku, makeni Osolobue e yehodu n'a Mmọn-nsọ. ³⁵ Ihien Nwa a a sụọ Chuku-Nedi, ọ weguọ ihien ile che ẹ ẹka. ³⁶ Onyẹ hụn kweri ni Nwa Osolobue nwọn ndun itebite; onyẹ hụn jụ n'o kwerikoni Nwa Osolobue ahunko ndun; mba, iwe-lẹ-ọnuma kẹ Osolobue k'e gi sọnsọnmẹ ẹ.”

Isi Nke Ẹnọ

Jizọsị Lẹ Okpoho Onyẹ Sameriá

¹ Ogen ahun, Jesu nọ nwan marin ni itu-ndi Farisi a nuguọ ni umu-azuun ndi Jesu rị e nwehẹn

e me mirin-Chuku kade nke Jónu. ² (Kani, ele Jesu ri e me we mirin-Chuku, umu-azuun a suo ri e me.)
³ Ya Jesu no gha Judia pu, kinko Galili. ⁴ O no ghasi ali Sameria makele o ri mkpa n'o k'a ghariri ebeku.
⁵ 'Ya o no puha obodo ohu w'a kpọ Sika, hun ri ime Sameria, ehụ ali hụ Jekopu ye nwa a wu Josefụ.
⁶ Omi Jekopu ri ebeku; ndun guu Jesu make ijen o jen; otudeni, o no nodi ali ehụ omi hụ. (Ihiẹn rike okuloku mmebuo efinnai ro, ogen hụ anwun gi a ri isi.)

⁷ 'Ya ke okpoho ohu, onye ali Sameria, no bia d'a dori mirin. Jesu no si a, "Ye m mirin ra." ⁸ (Ogen hụ, umu-azuun a e jenneguọ ime obodo d'e nonhen ihien-oriri.) ⁹ Okpoho onye Sameria hụ no si a, "Nani ke iyu wu onye Ju don nwan a rijo mme wu okpoho onye Sameria mirin?" (O ku onwan make ni ndi-Ju le ndi-Sameria ara meko.) ¹⁰ Jizosi no za a, si, "Omeni i te marin ihien Osolobue e ye le onye hun ri a si i, 'Ye m mirin ra', nke y'a rijo a, o ye i mirin hun e ye ndun." ¹¹ Okpoho hụ no si a, "Di-okpa, ominni mi emi bu y'e gi mkpu y'e gi do mirin. Elebe ke y'a no nwan nwehen mirin hụ e ye ndun? ¹² 'Yu ka Jekopu nedi enyi kani hun ye enyi ominni, hun 'ya le umu a le ihien-uriri e ra mirin rin'a?" ¹³ Jesu no si a, "Onye owule hun ra mirinni, egun mirin jenkọ d'a gunzi a. ¹⁴ Kani, onye owule hun ra mirin hụ m jenkọ d'e ye e, egun mirin agunkozi a; kama, mirin hụ m siko d'e ye e jenkọ d'e henrin n'e isi-mirin hun ri ime e e hupuha ndun itebite."

¹⁵ Okpoho hụ no si a, "Di-okpa, ye m nwan mirin hụ amamgbe egun-mirin gha a gunzi m mobu a biamazi m ebeni d'a do mirin." ¹⁶ Jizosi no si a, "Jen

d'a kpọ di i, y'e kinhen azuun.” ¹⁷ Okpoho hụ nọ sị a, “Enwọn m di.” Jesu nọ sị a, “Ezioku kẹ i ku ebe i nọ sị, ‘Enwọn m di’, ¹⁸ makeni y'a lupuguo di isen, bu okennyẹ hun iyụ lẹ 'ya rị nwan eḷe di i; ezioku k'i ku!”

¹⁹ Okpoho hụ nọ sị a, “Di-ọkpa, a hunole m'a nị i wu onye-amuma. ²⁰ Ndi-nedi enyi we kanị nọ uguni fe ofufe, bu unu ndi Ju sị nị Jerusalem wu ebe furu ihian jenko d'a noriri e fe ofufe.” ²¹ Jesu nọ sị a, “Okpoho, gi ihien m rị e ku don: ogen lala, hun o gi me ni elezi enu uguni mobu ime Jerusalem ke unu siko d'a nọ fe Chuku-Nedi. ²² Unu amarin onye unu rị e fe; kanị, enyi a maringho onye enyi rị e fe, makeni eka ndi Ju ke nzuopuha gha a bia. ²³ Kanị ogen lala, o ruguode nwan, hun ndi hun e fe ezigbo ofufe k'e fe Chuku-Nedi ofufe ime-mmọn lẹ nke ezioku. Makeni ndi hun e fe ofufe nọ erira ke Chuku-Nedi cho nị w'e fe e ofufe. ²⁴ Osolobue wu Mmọn, eḷe ihian; ndi hun k'e fe e ofufe siko d'e feriri a ime-mmọn, gi ezioku fee e.” ²⁵ Okpoho hụ nọ sị a, “A maringuo m nị Onye Hụ Osolobue Tume wu Mezaya, (hun w'a kpọ Kraisti), lala; o bia, o gwachanrin enyi ihien ile.” ²⁶ Jesu nọ sị a, “Mme hun rị a gwa i oku ro.”

²⁷ Ozigbo hura, umu-azuun a nọ lua. O nọ tu we enya oda-oda n'ọ rị e son okpoho e ku oku; kanị o nwonni onye si, “K'i cho”, mobu “Ki hain i gi rị e son e e ku oku.” ²⁸ Ya okpoho hụ nọ la ite mirin e to, kin-azuun si ime obodo; o nọ sị ndi rin'a, ²⁹ “Bia nị d'e lee onye hun gwa m ihien ile m me. Onye ma ke 'ya wu Onye Hụ Osolobue Tume wu Kraisti?” ³⁰ We nọ gha ime obodo puha, ruhemẹ ebe Jesu rị.

³¹ Ogen hụ, ụmụ-azuụn hụ a riọ Jesu, a si, “Onye-nkuzi, dodo ri ihien-oriri.” ³² Kanị ọ nọ si wẹ, “M nwon ihien-oriri m'e ri hun unu marinleni.” ³³ Ya umu-azuun a nọ juma ibe wẹ, si, “O nwonde nwan onye wehe n'e ihien-oriri ra?” ³⁴ Jizosi nọ si wẹ, “Ihien-oriri m wu ime uche onye zini m le irunchanrin orun a. ³⁵ Ele unu a si, ‘O hodu ifon eno ni ogen wẹ gi a gho ihien-ugbo ru?’ Kanị m ri a gwa unu, lehunme ni enya ebe unu ri ni unu hun ni ihien-ugbo a kaguole hun w'a gho. ³⁶ Onye hun a ghoni ri nwan a gho, a narin ugwo-orun a; o hu e kponkikome mkpuru a toni ndun itebite, keni onye hun kunn'a le onye hun ghon'a hun uzọ nwongbame ighogho. ³⁷ O meguo nwan ke wẹ don e ku, ‘Onye ozọ a kun, onye ozọ a gho.’ ”

³⁸ “M zi unu d'a gho ihien unu runleni; ndi ozọ a runguole orun, unu a banhanguo d'a gho mkpuru wẹ runpuha.”

Ndi Sameria A Bia D'e Kunrun Jesu

³⁹ Ndi Sameria bu oda wu ndi obodo hu nọ kwerini Jesu make ni okpoho hu si, “O gwa m ihien ile m me!” ⁴⁰ Ogen ndi Sameria gi nwan bia d'e kunrun Jesu, wẹ nọ riọ a n'o son wẹ nodi. 'Ya ọ nọ son wẹ nodi akp'ohin ebuo. ⁴¹ Ndi bu oda nọ gi ufiri ihien ndi ọ ri e ku kwerizi, cheni ndi ibuzo. ⁴² Wẹ nọ si okpoho hu, “Elezi ihien i ku suo ke enyi gi kweri, makele enyi le enwen enyi a nuole onu a, marin ni ezioku-ezioku, onwan wu Onye-nzuopuha uwa.”

Jizosi A Zuọ Nwa Onye-isi-orun Eze

⁴³ Ogeṅ akpu-uhuohin ebuo gi ghafegu, Jesu no gha Sameri a si Galili. ⁴⁴ (Jizosi le enwen e e kuguo a ni w'a ra ye onye-amuma mgbaye ime ali onye-amuma ahun.) ⁴⁵ Ogeṅ o gi ru Galili, ndi Galili no nabanhan a, makeṅi a hunguo we ihien ile o me ime Jerusalem ogeṅ Mmemme-Nghafe (makeṅi we nwen e jenghozi mmemme hu).

⁴⁶ O no biazị obodo Kana hun ri ime Galili ebe o no gi mirin henrin manya.

O nwe okennyehi ohu emu ri a ku nwa-a-okennyehi ime Kapanom. Okennyehi wu onye ohu ime ndi-isi-orun eze. ⁴⁷ Ogeṅ okennyehi hu gi nu ni Jizosi a ghaguo Judia kinhen Galili, o no buru e, rio a 'ya bia d'a zuo nwa a makeṅi o d'a nwun. ⁴⁸ 'Ya Jesu no si a, "Mani unu hun ahima le ihien atumenya, unu ekweriko." ⁴⁹ Onye-isi orun hu no si a, "Di-okpa bia ndo-o, nwa m gini d'a nwun." ⁵⁰ Jizosi no si a, "Lama, nwa i jenkọ d'a ri ndun." Okennyehi hu no kwere oku Jizosi gwa a, o no lama. ⁵¹ Ebe o lako, ndi idibo e no kunrun e; we no gwa a ni nwa a hu a riguo mma. ⁵² O no ju we ke ele ogeṅ k'o gi rima mma. We no si a, "Okuloku ohu efinnai unyanhun ke ehụ-okun hu gi hapu a." ⁵³ Nedi e no nyanhan ni ogeṅ hu ke Jizosi gi si a, "Nwa i jenkọ d'a ri ndun." Ifiri e, ke ya le enwen e ke ikpun-ulo a no kwere ni Jesu. ⁵⁴ Onwan wu orun-atumenya nke ebuo Jesu run ogeṅ o gi ghaguo Judia bia Galili.

Isi Nke Isen

Jesu A Zuo Onye Nwonleni Onye E Yen'e Eka

¹ Omegu, Jesu no kin-azuun si Jerusalem makeṅi o nwon mmemme ndi Ju rini.

² Ime Jerusalem, o nwon mirin ri ehụ Onụ-mgbon Atunrun, hụn ndi Hibru a kpo mirin Betes'da [mọbu mirin Be'zata], hụn nwon ụzọ isen wẹ kpumesonme elu wẹ hụn wẹ gha e ru ẹ. ³ Igunrun ndi-emu ri a kụ e dinsonme ụzọ ndi hụ: ke ndi enya-ishi, ke ndi nguro, ke ndi oro kinmin, [e che ni wẹ mehunme mirin hụ. ⁴ Makeni, o ru, mmon-ozu Di-nwonni-enyi e hidan d'e mehunme mirin hụ. Onye owule ime ndi emu ri a kụ, hụn bu ụzọ banye ime mirin hụ ogen wẹ gi mehunmeguu a, o dnhin emu owule ri a kun'a.]

⁵ Onye ohu ime ndini dine ebahun ri a kụ emu kete ahua ebuo-aria-ogunna. ⁶ Ogen Jizosi gi hụn a, marin n'o teguo emu hụ kuma a, o no si a, "Y'a chogho ni dnhin?" ⁷ Okennyehụ emu ri a kụ no za, si, "Di-okpa, enwon m onye e bu m e che ime mirinni ogen owule wẹ gi mehunme ẹ; m cho ni m banye ime ẹ, onye ozọ e bu m ụzọ banye."

⁸ Jizosi no si a, "Lihiooto! Heri ute i, jenne ijen!" ⁹ Ozigbo, okennyehahun no dnhin; o no buru ute ẹ, jenne ijen.

Uhuohin ahun wu uhuohin izu-iken. ¹⁰ 'Ya ndi-ndu ndi Ju no si okennyehụ Jizosi zuo, "Onwan wu Uhuohin Izu-iken, o furuni ni y'e bu ute i, i ri a dan Iwu." ¹¹ O no za wẹ, si, "Onye hụn zuo ni m si m, 'Heri ute i, jenne ijen.' " ¹² Wẹ no ju a, si, "Onye wu onye hụ si i, 'Heri ute i jenne ijen?' " ¹³ Kani okennyehụ wẹ zuo amarin onye o wu, makeni Jizosi a rubanguo ime igunrun ri ebahun.

¹⁴ Omeuu, Jizosi no hụn a ime Ulo-nsọ, o no si a, "Lee enya, y'a riguo nwan mma! Emezile njo, amangbe ihien ka njo gha e me i." ¹⁵ 'Ya okennyeh

hụ nọ jẹnburu ndi-ndu ndi Ju d'a gwa wẹ ni Jesu wu onye हु zuo n'a. ¹⁶ 'Ya ke ndi-ndu ndi Ju nọ kpokpome Jesu make ni o ri e me ihien ndi nọ enina Uhuohin Izu-iken. ¹⁷ Kani Jizosi nọ si we, "Echen ke Nedi m rikwo a run orun, mme nwen siko d'a gha a runzikwo orun." ¹⁸ Ifiri ihieni o ku, ndi-ndu ndi Ju nọ chokenmede ni we gbu e. Makele, ele n'o dan iwu Izu-iken suo, kani, o kpozikwo Osolobue Nedi e—gi ohun ku ni 'ya le Osolobue han.

Iken Jesu

¹⁹ Jizosi nọ si we, "Ezioku ke m ri a gwa unu, Nwa a saeka gi uche e me ihien owule—mmani ihien o hun Chuku-Nedi ri e me; make ni ihien owule Chuku-Nedi me, 'ya ke Nwa a e mezikwo. ²⁰ Make ni ihien Nwa a a suo Chuku-Nedi, o ghosi Nwa a ihien 'ya le enwen e ri a run. O jenkọ d'e ye e iken gi run orun kade ndini we run keni o tu unu enya. ²¹ Ezie, erira Chuku-Nedi don e weli ndi nwunni we ndun ye we ke Nwa a donzikwo e we ndun e ye ndi Nwa a cho n'o ye. ²² Ozozị, Chuku-Nedi ara kin onye owule ikpe, kama, o buguo okinkin-ikpe ile che Nwa a eka, ²³ keni ihian ile gbaye Nwa ke we don a gbaye Chuku-Nedi. Onye hun ghaleni a gbaye Nwa arizikwoni a gbaye Chuku-Nedi hun zihē n'e."

²⁴ "Ezioku ke m ri a gwa unu, onye hun nu oku m, kweye ni onye ziheni m, onye ahun e nweguo ndun itebite. Amako we onye hu ikpe; kama, onye hu a ghaguo onwun banye ndun.

²⁵ Ezioku ke m ri a gwa unu, ogen lala—o ruguode nwan—hun ndi nwunni siko d'e gi nu olu Nwa Osolobue; ndi nun'a jenkọ d'a ri ndun. ²⁶ Ke Chuku-Nedi don nwon ndun ime enwen e, erira k'o yeziwo

Nwa *ikēn* n'o nwọn ndụn ime enwēn ẹ. ²⁷ O yeguo Nwa a ikēn n'o kin ihian ile ikpe—makēni iya wu Nwa nke Ihian. ²⁸ Anile ni onwan tu unu enya, makēni oge lala hun ndi ile ri ime ili jenkō d'e gi nu olu ẹ ²⁹puha—ndi hun me mma jenkō d'e lihi banye ndun itebite; ndi hun me njo siko d'e lihi narin ikpe-omuma.”

Ndi Hun A Shiani Jesu Eri

³⁰ “Asa m eka gi ikēn m me ihien owule. M'a han enen ke Osolobue don gwa m—'ya wu ni ezigbo enen ke m'a han, makēni ari m e me uche m, kale uche onye hun zihē ni m. ³¹ M shiani enwēn m eri, 'ya wu ni eri m wu ntụ.

³² M nwon onye ozo hun a shia ni m eri. A maringho m ni eri o shia ni m wu ezioku. ³³ Unu e ziguwe jenni Jonu, o shiaguwe eri wu ezioku. ³⁴ (Ele ni eri ihian shia ri m mkpa, kani m ri e ku ihienni keni unu hun uzọ nwon nzuopuha.) ³⁵ Jonu e te nwungho ke ukpe—a dun, e ti, unu no gi ukpe ẹ ghoghọ ekere oge.”

³⁶ “Kani m nwon ihien a shia ni m eri hun ka hun Jonu shia. Orun ndi hun Nedi m ye m run, 'ya wu orun ndini m ri a run, uwe nwe a shiani m eri ni Chuku-Nedi zihē m.”

³⁷ “Chuku-Nedi le enwēn ẹ hun ziheni m a shiaguoni m eri. Unu anutuni olu ẹ; unu ahuntuni k'o no; ³⁸ oku ẹ ari ime ndun unu, makēni unu ekwerini ni onye hun o zihē.

³⁹ Unu a mu ihien ndi ri ime Ekwowo-nsọ a mukeme, makēni unu ro ni uwe ke unu e gi nwon ndun-itēbite; bu Ehuho-nsọ ri a shiani m eri, ⁴⁰ kani unu ekwerini bia d'e kunrun m keni unu nwon

ndun. ⁴¹ Eḷe m chọkọ ojija-mma ihian; ⁴² kanị a maringhọ m ndi unu wu, ni ihien Osolobue a ra sọ unu. ⁴³ M gi efan Nedi m bia, unu a nabanhanni m, kanị onye ọzọ gi efan nke e bia, unu siko d'a nabanhan a. ⁴⁴ Nani ke unu e don kweri? Unu hun a cho ni ibe unu ja unu mma, kanị o nwonni ihien unu kpọ ija-mma hun gha eka onye hu 'ya sọ wu Osolobue bia. ⁴⁵ Erokwole ni ni m jenkọ d'e kpe unu eka Chuku-Nedi; Mozizi wu hun e kpeni unu, Mozizi ahun unu gi don enya. ⁴⁶ Omeni unu gi oku Mozizi don, nke unu e gi oku m don, makeni Mozizi de banyeni m. ⁴⁷ Kanị omeni unu egini ihien Mozizi de don, nani ke unu e don gi oku m don?"

Isi Nke Isin

*Jesu E Ye Mmadu Ogun-iri kwasị nnu-mmebuo
Ihien-oriri*

(Mat 14.13-21; Mak 6.30-44; Luk 9.10-17)

¹ Onwan e meguu, Jizosi no fetu "Ohimin" Galili hu shi azuun hun-ebọ. W'a kpọzi "Ohimin" Galili ohimin Taiberiasị. ² Igunrun hi-ogbe hu e son e, makeni we hun orun-atumenya ndi o ri a runni ndi emu ri a ku. ³ Jizosi no si elu ugu, 'ya le umu-azuun a no nodi ali ebegu. ⁴ (Ogen hu, mmemme ndi Ju e me ahua-ahua w'a kpọ Mmemme-Nghafe e rumegu.) ⁵ Jizosi e wesi enya elu, o no hun igunrun ihian ke we lala d'e kunrun e. O no si Filipu, "Elebe ke enyi a no non bredi keni ndini ri?" ⁶ (O ku ihienni n'o gi cho ihien ri Filipu onu, makeni 'ya le enwen e a maringuo ihien o jenkọ d'e me.) ⁷ Filipu no za a, si, "Egho orun ifon isin ezuko

ñon brèdi siko d'e rusonme we eka—osun'a ekere-ekere.”⁸ Onye ohu ime umu-azuun Jesu w'a kpo Anduru, hun wu nwene Saimon' Pita, no si a,⁹ “O nwon nwata-okennyè bu ogbe brèdi isen we gi oka bali memè lè azun ebuo ebeni; kale, ebe we siko d'a pu igunrunni?”¹⁰ Jizosi no si, “Gwa ni we nodi ali.”

(Irurue ri ebèhu oda.)

Ya ndi hu no nodi ali—ihièn rike ikennyè ogun-iri-kwasì-nnu-mmèbuo ri ime we, ('ya wu ihièn noke nnu-uku isen).¹¹ Jesu no weri ogbe brèdi ndi hu, o yeguu Osolobue ekele, o no keni ndi nodi ali 'ya; o no memèzi azun erira, we no ri ke we cho.¹² Ogen efo gi junguu we, Jesu no si umu-azuun a, “Kponkwama ni ifunfun e hoduni, amamgbe ihièn-anai a la iwi.”¹³ 'Ya we no kponkwame we, che ime ukpali. Ifunfun brèdi hoduni ime ogbe-brèdi bali isen hu ogen ndi hu gi riguu jun ukpali mmèbuo.

¹⁴ Ogen ndi hu gi hun orun-atumenya hun Jizosi run, we no gwama ibe we, si, “Ezioku-ezioku, onwan wu onye-amuma hu enyi ri e lee enya a n'o jenkò d'a bia ime uwa!”

¹⁵ Ogen Jesu gi hun ni w'e d'a bia d'e gi iken weri e, kin e eze, o no gha ebahun pu, 'ya suo no kin-azuun shizi elu-ugu.

Jesu E Jen Ijen Elu Mirin

(*Mat 14.22-33; Mak 6.45-52*)

¹⁶ O ru ogen enyasi, umu-azuun Jesu no shi “Ohimin”,¹⁷ banye ime ugbo-mirin, buli, jenkò Kapanom. (Ohihi no gbachanrin bu Jesu eke biakwo d'e kunrun we.)¹⁸ Mirin hu e mehunme oda-oda makele oken-ufere ri a kpo.¹⁹ Ogen we gi nyanru ihièn rike maili eto mobu eno, we no hun Jesu ke o

jenla ijèn elu mirin, a nòkunmè ụgbò. Egun nò tuma wè. ²⁰ Kani ọ nọ sị wè, “Mmè rọ, atule ni egun!” ²¹ Wè nọ chọ n'ọ banye ni wè ime ụgbò; ozigbo, ụgbò hụ nọ ru mkpenrèn mirin alì hụ wè jenko.

Igunrun Hụ A Chọma Jizọsị

²² Eki e fọn, ọ nọ we ndi ahun nọdi azuun “Ohimin” hụ hụn-ẹbọ hụn ụmụ-azuun Jizọsị gha bia Kapanom ẹnya ni ụgbò ohu suọ te ri ebèhụ; ni Jesu esonni ụmụ-azuun a banye ime ụgbò lè ni ụmụ-azuun a suọ gba gha ebèhụ pu. ²³ Kani ogenni, ụgbò ndi ozo gha Taiberiasị bia ri nwan ehịu ebahun wè nọ ri brèdi ogèn Di-nwonnì-ènyì gi yegụu ekele. ²⁴ Ogèn ndi hụ gi nwan hụn ni kè Jesu kè ụmụ-azuun a arizi ebahun, wè lè enwèn wè nọ banye ụgbò ndi hụ chosonmè Jesu shi Kapanom'.

Jesu Wụ Ihien-oriri Hụ Hụn E Ye Ndun

²⁵ Ogèn wè gi hụn Jesu azuun “ohimin” hụ hụn-ẹbọ, wè nọ sị a, “Onye-nkuzi, elee ogèn k'i gi pùha ebeni?” ²⁶ Jesu nọ za wè, sị, “Ezioku kè m ri a gwa unu, unu ri a chọ m makèni unu ri brèdi, o jun unu ẹfọ, ẹlè makèni unu hụn orun-atumènya ndi hụn m rùn. ²⁷ Egilè ni ifiri ihien-oriri hụn e wiwini a rùgbu enwèn unu, ka gi ni ifiri ihien-oriri ahun sikọ d'a tọ jènrin ejèn, e ye ndun itèbitè, rùgbu enwèn unu, ihien-oriri hụ Nwa nke Ihian jenkọ d'e ye unu; makèni iya wụ Nwa nke Ihian kè Chuku wụ Nèdi tume.”

²⁸ Wè nọ sị a, “Kì ẹnì jenkọ d'a rùn hụn wụ orun Osolobue chọ ni ẹnì rùn?”

²⁹ Jesu nọ za wè, sị, “Ọnwan wụ orun Osolobue chọ ni unu rùn: Ọ chọ ni unu kwèri ni onye hụn o zihe.”

³⁰ Wẹ nọ sị a, “Elee ọrụn-atụmęnya k'i jęnkọ nwan d'a rụnghọsị ęnyi kęni ęnyi hụn a, ęnyi e kweyeni ihien i ku? Kịnị kẹ i jęnkọ d'e mẹ? ³¹ Ndi nędi ęnyi kanị ri mana ime atụ; ya kẹ wẹ de ime Ẹkụkwọ-nsọ, sị, ‘O ye wẹ brędi gha elu-igwee bịa ri.’ ” ³² Jizọsị nọ sị wẹ, “Ezioku kẹ m ri a gwa unu, ẹlẹ Mozizi ye unu brędi gha elu-igwee bịa; Nędi m wu hụn ri nwan e ye unu ezigbo brędi gha elu-igwee bịa. ³³ Makęni brędi Osolobuę wu onyę hu gha elu-igwee bịa, hụn e ye uwa ndun.” ³⁴ Wẹ nọ sị a, “Di-ọkpa, yeme ęnyi brędini ogen ile.”

³⁵ Jizọsị nọ sị wẹ, “Mmẹ wu brędi hụn e ye ndun. Ẹgụn agunko onyę hụn bịa d'e kunrun ni m; ẹgụn mirin agunko onyę hụn kwerini ni m.

³⁶ Kanị, nọkẹ kẹ m don gwa unu mbu, unu a hụnolẹ m, kanị unu e kwerini. ³⁷ Ndi ile Nędi m ye m sikọ d'a bịa d'e kunrun m; a chupuko m onyę ọwulẹ hụn bịa d'e kunrun ni m.” ³⁸ Makęni ẹlẹ m gha elu-igwee bịa d'e mẹ uche m, kanị m bịa d'e mẹ uche onyę hụn zihę ni m. ³⁹ Onwan wu uche onyę zihęni m: ni etuhuko m onyę ọwulẹ ime ndi ile o ye m, kama, ni m jęnkọ d'a gha onwun weli wẹ Uhuoһin-ikpazun. ⁴⁰ Makęni uche Nędi m wu ni onyę ọwulẹ hụn hụn Nwa, kweri n'ẹ, jęnkọ d'e nwon ndun itẹbite; m sikọ d'e weli ẹ Uhuoһin-ikpazun.

⁴¹ Ndi Ju nọ denwinwinma n'a makęni o sị, “Mmẹ wu brędi hu hụn gha elu-igwee bịa.” ⁴² Wẹ hu a sị, “Ẹlẹ Jesu nwa Josefu wu onwan—hụn ęnyi marin ndi mun'a? Nanị k'o don nwan a sị, ‘M gha elu-igwee bịa?’ ”

⁴³ Jizọsị nọ za wẹ, sị, “Edenwinwinzile ni. ⁴⁴ O nwonni onyę jęnkọ d'a s'eka bịa d'e kunrun m

mmani Chuku-Nedi hun zihę ni m dọha a; m jenko d'e weli onye ahun Uhuohin-ikpazuun. ⁴⁵ We de ę ime Ekukwo ndi-amuma ni, 'Osolobue siko d'a kuzi we ile.' Onye owule hun ri e gon Chuku-Nedi ntin, a munarın a, iya wu onye hun a bia d'e kunrun ni m. ⁴⁶ (Ele n'o nwe onye hun huntu Chuku-Nedi— onye hu hun gha ebe Chuku ri bia, 'ya suo huntu Chuku-Nedi.) ⁴⁷ Ezioku ke m ri a gwa unu, onye owule kwerini nwon ndun itebite.

⁴⁸ Mmę wu bređi hun e ye ndun. ⁴⁹ Ndi nedi unu kanı ri mana* hu we ri ime atu, kanı, a nwunhugho we. ⁵⁰ Kanı onwan wu bređi hun gha elu-igwee bia hun o me ni onye ri ne anwunhunko. ⁵¹ Mmę wu bređi hu ri ndun hun gha elu-igwee bia. Onye owule ri bredini jenko d'a ri ndun jenin ejen. Bređi hu m siko d'e ye make ufiri ndun ndi ri ime uwa wu ehụ m.”

⁵² 'Ya ke ndi Ju ahun no doma ndondo ime we, a si, “Nani ke okennyeni a don ye enyi ehụ a ri?”

⁵³ 'Ya Jizosi no si we, “Ezioku ke m ri a gwa unu, mmani unu ri ehụ Nwa nke Ihian, ra edeke ę, — unu enwonko ndun ime unu. ⁵⁴ Onye ri ehụ m, ra edeke m, o wuru onye nwe ndun itebite; m siko d'e weli ę Uhuohin-ikpazuun. ⁵⁵ Makeni, ehụ m wu ezigbo ihien-oriri, edeke m wuzikwo ezigbo ihien-orira. ⁵⁶ Onye hun ri ehụ m ra edeke m, bi ime m, mmę le enwen m bi ime ę.”

⁵⁷ “Ke m don ri ndun makeni Chuku-Nedi hun zihę ni m ri ndun, erira ke onye hun ri ni m k'a don ri ndun make ufiri m. ⁵⁸ Onwan wu ezigbo bređi

* **Isi Nke Isin:49** mana: Iya ke we kpo ihien-oriri hu Osolobue gha elu-igwee zihę ni ndi Izrelu ime atu ogen Mozizi.

hụn gha elu-igwee bịa; ọ nọnị ke ihien ahun ndi mbu ri, omegwu a nwunhunkwo we. Onye hun ri bredi ni jenkwo d'a ri ndun jennin ejen.”

⁵⁹ Ogen Jesu gi ri a kuzi ime ulo-ofufe ndi Ju ri ime obodo Kapanom k'o gi ku ihien ndini.

Oku Hun E Ye Ndun Itebite

⁶⁰ Ndi bu oda ime umu-azuun a a nu ihieni, we no si, “Okuni e zekewo! Onye sikwo d'a saeka nabanhan a?”

⁶¹ Kani, Jizos' a maringwo ni umu-azuun a ri e denwinwin make ihieni o ku. O no si we, “Onwan ke me unu ekwerizile? ⁶² Ki unu jenkwo d'e mezi nwan omeni unu a hun Nwa nke Ihian k'o lako elu-igwee ebe o ri mbu? ⁶³ Mmon-nsọ iya sọ e ye ndun, ihien ihian mmaka ara ban erere owule: oku ndini m ri a gwa unu wu oku ime-mmom le oku hun e ye ndun. ⁶⁴ Kani ndi hu ime unu ekwerini.” (Gha isi mbidon lala, Jesu a maringwo ndi hun jenkoleni d'e kweri le onye hun jenkwo d'e re n'e.) ⁶⁵ O no siri, “Onwan hain m gi si unu n'o nwonni onye jenkwo d'a saeka bia d'e kunrun m mmani Chuku-Nedi me e n'o bia.”

⁶⁶ Make onwan, umu-azuun Jesu bu oda no kin-azuun, esonzini w'e.

⁶⁷ Ya Jizosi no si umu-azuun a mmebuo hu, “Unu le enwen unu sikwo d'a puzide nwan ra?” ⁶⁸ Saimonu wu Pita no za a, si, “Di-nwonni-enyi, onye ke enyi jennuruko? Iyu nwon oku ndi e ye ndun itebite. ⁶⁹ Enyi e kwerigho, marizikwo, ni iyu wu Onye-nsọ Osolobue.” ⁷⁰ Jizosi no si we, “Mme hori unu mmebuo, ele 'ya? Kani onye ohu ime unu wu Ekwensu!” ⁷¹ (Judasị nwa Saimonu Iskarotu k'o

rì e ku, makèni ọ wụ onyè ohu ime ụmụ-azụun mmẹbụo hụ bụ 'ya jenkọ d'e re ẹ.)

Isi Nke Eṣa

Ogèn Umunè Jesu Kelèni Kweri N'è

¹ Omẹgụu, Jesu nọ ghagbarì ime Galili, latọgụu Judia; o jèhunmèni ime Judia, makèni ndi-ndu ndi Ju rì a chọ nì wẹ gbu ẹ. ² Ogèn hụ, mmèmme ndi Ju gi a nọdisonmè ime Odu* e ruguọ. ³ 'Ya umunè Jesu nọ sị a, "O furu n'ì gha ebeni pụ, si Judia, keni ụmụ-azụun ì hụn ọrụn-atụmènya ndi ì rì a rụn. ⁴ Makèni o nwonni onyè hụn a rụn ọrụn ime nzuzue ọwunì ọ chọ nì wẹ marin a. Ebe o mē nì i rì e mē ihien ndinì ile, we nwan enwen ì ghosì ụwa." ⁵ (Ọwan mē makèni kẹ umunè ẹ dẹ e kwerini n'è.)

⁶ 'Ya Jizosì nọ sị wẹ, "Ogèn furu ni m e ke ru, kanì ogèn ile furu unu. ⁷ Iziwe unu ezekọ ụwa, kalè iziwe m e ze wẹ makele m rì a gwa wẹ nì ihien w'e mē jọ njo. ⁸ Jènme ni nwan mmèmme ni, mmē lẹ enwen m eke jenkọ mmèmme hūnì, makèni ogèn furu ni m e ke ru." ⁹ O kuguu ihien ni, ọ nọ nọdikwọ ime Galili.

Jesu E Jèn Mmèmme-odu

¹⁰ Kanì ogèn umunè Jesu gi jènmeḡuū mmèmme hụ, ọ nọzì jènme, kanì nzuzue k'ọ gi jèn.

¹¹ Ndi-ndu ndi-Ju hụ a chọ a ime mmèmme hụ, wẹ hụ a sị, "Elebe k'ọ rì?" ¹² Ndi rì igunrun risonmè ebèhụ hụ a kasonmè murinmurin. Ndinì sị, "Ezigbo ihian k'ọ wụ," ndinì sị, "Mba, ọ rihụ e dufie ndi alì." ¹³ Kanì, makèni egun ndi-ndu ndi Ju rì a tū wẹ, o nwonni onyè s'èka ku oku ẹ ifonrin-ifon.

* **Isi Nke Eṣa:2** Livitikosì 23.34

14 Oge mme mmeme hu gi ruguu ahanmahan, Jizosi no si Ulo-nsọ d'a kuzime. 15 O no tu ndi-ndu ndi Ju enya, we no si, "Nani ke okennyeni don marin ihien oda enina, bu o ke jentu ozunzun owule?" 16 Jesu no za we, si, "Nkuzi m ele nke m kanị nke onye zihę ni m ro. 17 Omęni ihian a kwademe obi e n'o jenko d'e me uche Osolobue, onye hu siko d'a marin omęni nkuzi m gha eka Osolobue bja ra m gi iken m e ku. 18 Onye hun e gi iken e e ku ri a cho ni we ja a mma; kanị onye ri e me ni we ye onye zihen'e ogho wu onye ezioku, ntu a ri ime e."

19 "Mozizi ye unu Iwu, ele 'ya? Kanị o nwonni onye ohu ime unu hun e donme Iwu hu. Ki hain unu gi a cho ni unu gbu m?"

20 Igunrun hu no za, si, "Eje-mmọn ri ime i! Onye ri a cho n'o gbu i?"

21 Jesu no si, "M run orun-atumęnya ohu, o no tu unu ile enya. 22 Mozizi ye unu iwu ikwa-ugun. (Kanị ele Mozizi bidon ikwa-ugun, ndi nedi unu kanị bidon e.) Unu a kwade okennyę ugun Uhuohin Izu-iken keni unu hun uzọ mezu iwu hu. 23 Omęni we hu a kwa okennyę ugun Uhuohin Izu-iken amamgbe w'a dan Iwu Mozizi, ki hain unu gi e we ni m iwe makeni m zuochanrin okennyęni ehụ a ile Uhuohin Izu-iken? 24 Ahanzile ni enen ke unu hun a, kama, e leban ni ihien enya ohunma keni unu hun uzọ han enen ri mma."

Onye Ke Jesu Wu?

25 Ya ndi hu ime ndi Jerusalem no si, "Ele onwan wu okennyę hu ndi-ndu ri a cho ni we gbu? 26 Lee e nwan k'o ri ebeni e ku oku id'ęnya ihian ile, a gba w'a nkintin! A maringode we nwan ni 'ya wu

Kraịstì, Onyẹ Hụ Osolobue Tume ra? ²⁷ Kani ẹnị a maringhọ ebe okennyeni gha bia; oḡen Kraịstì jenkọ d'e gi bia, o nwonni onyẹ jenkọ d'a marin ebe o gha bia.”

²⁸ Oḡen Jesu gi ri a kuzi ime Ulo-nsọ, o nọ weshi olu elu, si, “Ezie, unu a maringuo m, marinzikwo ebe m gha bia! Kani, egini m ihien aka m bia; onyẹ hun zihẹ ni m furu we gi don enya—'ya ke unu marinleni! ²⁹ A maringhọ m'a makeni m gha ebe o ri bia, 'ya zihẹ m.”

³⁰ 'Ya we nọ cho ni we nwunrun a; kani o nwonni onyẹ metu a aka, makeni oḡen e e ke ru. ³¹ K'osilerị, ndi bu oda ri ebẹhu nọ kwerini n'e; we hu a si, “Oḡen Kraịstì wu Mezaya, Onyẹ Hụ Osolobue Tume, k'e gi bia, n'o runkari okennyeni orun-atumenya?”

E Zi We Ndi-unakpa Ulo-nsọ D'a Nwunhan Jesu

³² Ndi Itu-Farisi a nu ke igunrun hu ri e ku ihien ndini we banyeni Jizosi, 'ya ndi-isi nchu-egan le ndi Itu-Farisi nọ zi ndi unakpa Ulo-nsọ d'a nwunhan a.

³³ Jizosi nọ si, “M jenkọ d'e son unu nodi ekere, omegu, a laburu m onyẹ hun zihẹ ni m; ³⁴ unu jenkọ d'a cho m, kani, unu ahunko m; ebe m ri, unu e ri-aka bia.” ³⁵ Ndi-isi ndi Ju nọ si ibe we, “Elebe ke okennyeni cho n'o jen, hun enyi jenkoleni d'a hun a? O cho n'o jen ali ndi Griki—ali ndi wulen ndi Ju—ebe ndi nke enyi risonme d'a kuzime ime igunrun ndi wulen ndi-Ju? ³⁶ K'o gi ihienni e ku: ‘Unu siko d'a cho m, kani, unu ahunko m; ebe m ri, unu asako aka bia a.’?”

Mirin Hun E Ye Ndun

37 Ùhùòhìn ìkpazùùn mmèmmè hù, hùn wù ùhùòhìn kachanrìn mkpa, Jesu nò wuzo ọtọ, yi oro, si, “Omèni o nwọn onyè ẹgùn mirin rì a gùn, 'ya bìa d'e kunrun m n'ọ ra! 38 Onyè ọwùlẹ hùn kwerini ni m, ya ra; o siko d'a rì n'a kẹ Èhùhùọ-nsọ dọn ku:

‘Mirin hùn e ye ndun
jẹnkọ d'a gha imẹ ẹ
e hupuha kẹ iyi.’ ”

39 Jizọsì gi ọnwan e ku oku Mmọn-nsọ hùn ndi kwerini n'ẹ jẹnkọ d'e nwehẹn. W'e ke ye wẹ Mmọn-nsọ oge hù makèni Jesu e ke banye ọghọ a.

Igunrun Hù E Kebe

40 Oge wẹ gi nù oku ndini, ndi hù imẹ igunrun hù nọ si, “Ezioku, ọnwan wù onyè-amùma Hù *pù-ichẹn*.” 41 Ndi ọzọ si, “Ọnwan wù Kraịstì, Onyè Hù Osolobue Tume!” Kanì ndi hù imẹ wẹ si, “Kraịstì k'a ghade nwan Galili bìa ra?! 42 Èhùhùọ-nsọ e kuguon'a ni Kraịstì, Onyè Hù Osolobue Tume, siko d'a gha ebọn Defidi puha; n'o siko d'a gha Bètulehem, obodo Defidi te bi bìa?” 43 Oku banyeni Jizọsì nọ kebe igunrun ahun. 44 Ndi hù imẹ wẹ te cho ni wẹ nwunrun a, kanì o nwonni onyè metu a ẹka.

Ndi-ndu Ndi Ju A Ju N'e Kwerikoni Wẹ Jesu

45 Oge ndi-unakpa Ulo-nsọ ahun gi kinhen azuun d'e kunrun ndi-isi nchụ-ẹjan le ndi Itu-Farisi, wẹ nọ juma wẹ, si, “Kì haịn unu gileni wehe ẹ?” 46 Ndi unakpa Ulo-nsọ hù nọ za, si, “O nwonni onyè kutu oku kẹ okennyeni!”

47 Ndi Itu-Farisi nọ ju wẹ, si, “E dufieguozide wẹ nwan unu nwen ra? 48 O nwonghọ kaka akpu onyè-ndu mọbu onyè Itu-Farisi ohu unu marin hùn

kwerini n'ẹ? ⁴⁹ Igunrunni amarin Iwu Mozizi, ndi we bu onu ke we wu.”

⁵⁰ Nikodimosi hun jen d'e kunrun Jesu mbu, hun wu onye ohu ime we no si we, ⁵¹ “Iwu enyi a made ihian ikpe bu ebuni we uzọ nu onu a mọbu chọpuha ihien o me ra?”

⁵² We no za, si, “I wuzide onye Galili ra? Mu Ekukwo-nsọ ni marin ni onye-amuma ara gha † Galili bia.” [⁵³ Onye owule no lashi iwe e.

Isi Nke Ɛsato

Okpoho Hu Zo-uku-ye-ofia

¹ Kani, Jesu no si Ugu Olivu. ² O ru uzọ-utuntun, o kinhenzi Ulo-nsọ. Ndi hu ile no bia d'e kunrun e, o no nodi ali, kuzime we.

³ Ya ndi-nkuzi Iwu le ndi Itu-Farisi no wehe okpoho ohu we nwun ebe o ri a zo-uku-eye-ofia. We no bu e tume ihun ihian ile. ⁴ We no si Jizosi, “Onye-nkuzi, we nwun okpohoni ebe o ri a zo uku e ye ofia. ⁵ Ime Iwu, Mozizi si enyi gi omuma magbu okpoho no enina, kale, k'i k'e ku nwan banyen'e?”

⁶ (We ju a ihienni ni we gi e kwondon Jizosi, keni we hun ihien we k'a si ni ya k'o me.) Ya ke Jizosi no hulua ali, gi mkpinsin-eka a dema ihien ali. ⁷ Ogen we gi to a ju a, o no lihi oto, si we, “Onye owule ime unu metuleni njọ, 'ya bu uzọ ma a omuma.”

⁸ 'Ya o no huluazi ali, dema ihien ali. ⁹ Ogen we gi nu ihienni, we ile no puma, ohu-ohu, ndi kani bu uzọ puma, d'e ru n'ọ hodu Jizosi sọ; okpoho hu turuhuko ebenu ihun Jizosi. ¹⁰ Ya Jesu no lihi oto, si a, “Okpoho, elebe ke we ri? O nwonni onye ma i

† **Isi Nke Ɛsa:52** ...onye-amuma hu pu-ichen aghako...

ikpe?” ¹¹ Ọ nọ sị, “Di-ọkpa, o nwọnni.” Jizọsị nọ sị a, “Mmẹ nwẹn ẹ amakọkwọ ị ikpe. Jẹnme. Kanị, gha kikenni jẹnme, emezile njọ.”]

Jizọsị Wu Ukpe Uwa

¹² Jizọsị nọ sịzi ndị ahun o te rị a kuzi, “Mmẹ wu ukpe uwa. Onyẹ ọwụlẹ hun rị e sọnni m aghakọ ime ishi, kama, o siko d'e nwọn ukpe hu hun e ye ndun.”

¹³ Ndi-Farisi nọ shiari a, sị, “Ị rị nwan a shiani enwẹn i eri, egikọ wẹ eri i dọn.”

¹⁴ Jesu nọ za, sị, “Ọsụon'a nị m shia nị enwẹn m eri, eri m furu wẹ gi dọn, makele a maringho m ebe m gha bia le ebe m jenko. Unu amarin ebe m gha bia mobu ebe m jenko. ¹⁵ Unu e gi ihien enya e legha a han enen. O nwonni onyẹ m'a hannị enen. ¹⁶ Kanị ọ sọ n'a nị m jenko d'a han enen, enen m'a han wu ezioku, makeni ele mmẹ sọ a han a, kama mmẹ le Chuku-Nedi hun zihẹ ni m gba a han a.

¹⁷ Imẹ Iwu unu, wẹ de ẹ nị eri mmadu ebuo ke wẹ gi e dọn. ¹⁸ M rị a shiani enwẹn m eri; Nedi m hun zihẹ ni m rị a shiazikwo nị m eri.” ¹⁹ Ya wẹ nọ sị a, “Elebe ke Nedi i rị?” Jesu nọ za, sị, “Unu amarin m, unu amarinzikwo Nedi m. Omele unu marin m amarin, nke unu a marinzikwo Nedi m.”

²⁰ Jesu ku ihien ndini ogen o gi rị ehu ebe w'e buche oyiye ime Ulo-nsọ a kuzi, bu o nwonni onyẹ nwunrunn'a makeni ogen ẹ e ke ru.

Ebe Jesu Gha Bia Le Ebe O Jenko

²¹ Jizọsị nozi gwa wẹ, sị, “M jenko d'a pu; unu siko d'a cho m—kanị unu jenko d'a nwunto ime njọ unu. Unu asako eka bia ebe m jenko.”

²² Ndi-ndu ndi Ju no si, “O si ni enyi asako aka bia ebe o jenko. ‘Ya wu n’o jenko d’e gbude nwan enwen e ra?’ Iya k’o gide nwan ihienni e ku ra?”

²³ Jizosi no za we, si, “Unu gha ibe ali bia, kale m gha elu bia. Unu wu nke uwani, kani ele m nke uwani. ²⁴ ‘Ya hain m gi gwa unu ni unu siko d’a nwunto ime njo unu. Unu jenko d’a nwunto ime njo unu mmani unu kwere ni m wu onye ahun m si ni ‘ya ke m wu.’”

²⁵ We no si a, “Onye k’i wu?” Jesu no si we, “Thien hu m gwa unu isi mbidon ke m wu. ²⁶ M nwon ihien bu oda m k’a saeka ku banyeni unu, ihien bu oda m’e gi ma unu ikpe; kani, onye hun zihē ni m furu we gi e don enya, m rihu a gwa uwa ihien ndi m nu onu a.” ²⁷ (Kani aghotanī we n’o ri a gwa we banyeni Chuku-Nedi.) ²⁸ ‘Ya Jizosi no si, “Ogen unu jenko d’e gi wesi Nwa nke Ihian enu ke unu jenko d’e gi marin ni m wu onye m wu—Kraisti, Onye Hu Osolobue Tume—ni m’a ra gi uche m me ihien owule, kama, ni m ri a gwa unu ihien ndini we ke Nedi m don kuzi m. ²⁹ Onye hu zihē ni m noyeni m anoyeni; o natoni m, makeni ogen ile ke m gi e me ihien a suon’a.”

³⁰ Ogen o gi ri e ku ihien ndini we, ndi bu oda no kwere.

Ezioku Jenko D’e Me Unu Weri Enwen Unu

³¹ Jizosi no si ndi Ju hun kwere ni n’e, “Omēni unu e son nkuzi m, ‘ya wu unu wu umu-azuun m nkesi. ³² Unu me e, unu jenko d’a marin ezioku, ezioku jenko d’e me unu nwonrin enwen unu.” ³³ We no za a, si, “Enyi wu umu Ebrahim, enyi awutuni igbon onye owule. K’i ri a sini, ‘Unu jenko d’e weri enwen unu?’” ³⁴ Jesu no si we, “Ezioku ke m ri a gwa unu,

onye ọwụlẹ hụn e mę njo wu igbon njo. ³⁵ Igbon ara nwon ọnodi ime ezi-le-ulo jenrin ejen, kanj, nwa nwon ọnodi ime ezi-le-ulo jenrin ejen. ³⁶ 'Ya wu, omeni Nwa Osolobue me unu weri enwen unu, unu jenko d'e nwonrin enwen unu nke-esi. ³⁷ A maringho m ni unu wu umu Ebrahim, kanj unu ri nwan a cho ni unu gbu m, make ni oku m enwon ọnodi ime unu. ³⁸ M'e ku ihien m hun ebe Nedi m ri, kale unu e me ihien unu nu onu nedi unu."

³⁹ We no za a, si, "Ebrahim wu nedi enyi." Jesu no si we, "Omeni ezie ro ni unu wu umu Ebrahim, nke unu hu e me ihien Ebrahim me. ⁴⁰ Kanj unu cho nwan ni unu gbu m, onye hun gwa unu ezioku hun m nu onu Osolobue. Ebrahim e meni ihien no erira! ⁴¹ Unu rihu e me ihien nedi unu e me."

We no si a, "Enyi ele umu ọwu; Osolobue le enwen e suo wu Nedi enyi nwon."

⁴² Jizosi no si we, "Omeni Osolobue wu Nedi unu, nke ihien m a suo unu, make ni m gha ebe Osolobue ri bia; iya me m nwan ri ebeni. Ele mme gi ihien eka m bia, iya zihem. ⁴³ Ki hain unu gileni a ghota ihien m ri e ku? Unu ari a ghota make ni unu asani eka nabanhan oku m.

⁴⁴ Unu wu nke Ekwensu nedi unu, ihien Ekwensu nedi unu cho ke unu cho nwan ni unu me. Ogbu-ochu k'o wu gha isi mbidon lala; o kwadontuni ezioku—make ni ezioku ari ime e. O gha a tu ntu, o nwonni ihien o wu ebe o ri, make ni onye ntu le nedi ntu ile k'o wu. ⁴⁵ Ya hain unu gileni kweri ihien m ri e ku, make ni m ri e ku ezioku. ⁴⁶ Onye ime unu siko d'a saeka ghosi ni m me njo? O me nwan ni ezioku ke m ri a gwa unu, ki hain nwan unu gileni kweri ihien m ri e ku? ⁴⁷ Onye ọwụlẹ hụn wu nke

Osolobue e gi oku Osolobue e don. Ihiyen hain unu gileni e gi oku Osolobue e don wu ni unu ele nke Osolobue.”

Jizosi Le Ebrahim

⁴⁸ Ndi-ndu ndi Ju no za, si, “Ele ezioku ke enyi ri e ku ni i wu onye Sameria, ni eje-mmom ri ime i?”
⁴⁹ Jesu no za, si, “Eje-mmom a ri ime m; m'a gbaye Nedi m, kanj unu ara gbaye m. ⁵⁰ Ari m e me ni we ye m ogho; kanj, o nwongho onye ri e me ni we ye m ogho—Nedi m ro; iya a han enen. ⁵¹ Ezioku ke m ri a gwa unu, onye owule me ihien m ku ahunko onwun, kaka.”

⁵² Ndi Ju no si a, “O weguo nwan enyi enya ohunma-ohunma ni eje-mmom ri ime i! Ebrahim le ndi-amuma a nwungho, kanj i si, ‘Onye owule hun donme oku m ahunko onwun.’ ⁵³ ‘Yu ka nedi enyi wu Ebrahim hun nwunni le ndi-amuma ndi nwunzikwo onwun? Onye k'i ro ni 'ya ke i wu?’”

⁵⁴ Jizosi no za, si, “M ja enwen m mma, ojja-mma m wu ihien mmaka. Onye hun a ja m mma wu Nedi m, hun unu si ni 'ya wu Osolobue unu, ⁵⁵ bu unu amarin a, kale a maringho m'a. M si n'a marin m'a, m jenkod'a wu onye ntu ke unu; kanj a maringho m'a; m'e me ihien o ku. ⁵⁶ Nedi unu kanj wu Ebrahim ghogho n'o jenkod'a hun ogen m; o hun a, efonon suon a uson.”

⁵⁷ ‘Ya ndi Ju no si a, “Y'e ke ru ahua iri-kwasio-gunnai, y'a hunole Ebrahim?’”

⁵⁸ Jesu no si we, “Ezioku ke m ri a gwa unu, ni we d'a mu Ebrahim, m ri ari!”

⁵⁹ ‘Ya we no tuturu omuma ni we ma a, kanj Jesu no wari, gha ime Ulo-nsopu.

Isi Nke Itenei

Jizọsị A Zuọ Okennyẹ Wẹ Mu Ẹnya-ishi

¹ Ogeṅ Jizọsị gi ghafeko, ọ nọ hụn onye ẹnya kpu-ishi kete w'a mụl'a. ² Umu-azuun a nọ ju a, si, "Onye-nkuzi, onye me njo hụn wẹ gi mu okennyeni ẹnya-ishi, iya le enwen ra ndi mun'a?" ³ Jesu nọ za, si, "Eleni okennyeni mobu ndi mun'a me njo, kanị wẹ mu a ẹnya-ishi keni iken Osolobue hụn uzo puha ifon ime ndun a. ⁴ Ẹnyi sikọ d'a gha a run orun onye hụn zihẹ ni m ebe eki keleni gi, makeni, ohi gba, o nwonni onye jenko d'a saeka run orun. ⁵ Hụnni m ri ime uwa, mme wu ukpe uwa."

⁶ Ogeṅ o gi kuguu ihienni, ọ nọ ju eson to ali, gi eson hu memẹ urua, gi e te onye ẹnya-ishi hu ẹnya. ⁷ O nọ si a, "Jenme d'e fin ihun ime mirin Siluam." (Ali efanni wu "E zijenguo.") O nọ jen d'e fin ihun e, ọ nọ leghama uzo, luaha. ⁸ Ndi nochimen'e le ndi marin n'ọ te rijo urio hu a si, "Onwan ele onye hu a nodi ali a rijo urio?" ⁹ Ndi hu ime wẹ hu a si, "Iya ro." Ndi ozo si, "Mba, ele ya; kanị o yi e eyi."

Kanị 'ya nwen nọ si, "Eghee, mme wu okennyẹ hu." ¹⁰ Wẹ hu a ju a, a judonzi, a si, "Nani k'i don nwan leghama uzo?" ¹¹ O nọ si, "Okennyẹ hu w'a kpo Jizọsị/Jesu memẹ urua gi e te m ẹnya, ọ nọ si m, 'Jen Siluam d'e fin ihun.' 'Ya m nọ jenme d'e fin ihun, m nọ leghama uzo!" ¹² Wẹ nọ ju a, si, "Elebe k'ọ ri?" O nọ si, "Amarin m."

Ndi Itu-Farisi E Leban Nzọri Hu Ẹnya

¹³ Wẹ nọ weri onye hu ẹnya te kpu-ishi jenni ndi Itu-Farisi. ¹⁴ (Uhuohin Izu-iken ke Jesu memẹ urua gi e shiapu a ẹnya.) ¹⁵ 'Ya ndi Itu-Farisi nọ juma a

k'ọ dọn leghama ụzọ. Ọ nọ sị wẹ, “O bu ụrụa che m ẹnya, e fin m ihun m—e leghamaguọ m nwan ụzọ.”
¹⁶ Ndi hụ ime ndi Itu-Farisi nọ sị, “Okennyeni ele nke Osolobue makeni o rini e donme iwu Izu-iken.” Ndi ozo sị, “Nani ke onye-njo don saeka a run orun-atumanya ndini?” Wẹ nọ kebe. ¹⁷ Wẹ nọ sizi onye ẹnya-ishi hụ, “K'i nwon y'e ku banyen'e, ebe o me ni 'ya shiapu i ẹnya?” Ọ nọ sị, “O wu onye-amuma.”

¹⁸ Ndi-ndu ndi Ju e te kwerini ni ẹnya te kpu e ishi d'e ru n'a kpọ wẹ ndi mun'a. ¹⁹ Wẹ nọ ju ndi mun'a, sị, “Onwan wu nwa unu hun unu si ni unu mu a ẹnya-mpin? Nani k'o don nwan leghama ụzọ?” ²⁰ Ndi mun'a nọ za, sị, “Enyi a maringho ni onwan wu nwa enyi; ni enyi mu a ẹnya-mpin. ²¹ Kanị, enyi amarin k'o don nwan leghama ụzọ mobu onye shiapu a ẹnya. O ruguọ ogo; jun'a. 'Ya sikọ d'e ku onu a.” ²² (Ndi mu n'a ku erira makele egun ndi-ndu ndi Ju ri a tu wẹ. Makeni, ndi-ndu ndi Ju e kwerigbamaole ni onye hun jenko d'a si ni Jesu wu Kristi, Onye Hụ Osolobue Tume, a चुपु w'a ime ulo-ofufe. ²³ 'Ya hain ndi mun'a gi sị, “O ruguọ ogo; jun'a.”)

²⁴ 'Ya wẹ nọ kpozị okennyeni hụ ẹnya te kpu ishi, jumazi a ajuju nke mgbe ebuo, sị a, “Ku ezioku n'i ye Osolobue ogho! Enyi a maringho ni okennyeni wu onye-njo.” ²⁵ Ọ nọ za, sị, “Amarin m omeni o wu onye-njo mobu ele onye-njo. Kanị ihien ohu m marin wu ni ẹnya te kpu m ishi, kale, e leghamaguọ m nwan ụzọ!” ²⁶ Ya wẹ nọ sị a, “K'o me i? Nani k'o don shiapu i ẹnya?” ²⁷ Ọ nọ sị wẹ, “A gwaguọ m unu, kanị unu eginị e don; ki hain unu gi a cho ni unu nuzi a? Unu chozikwo ni unu wuru umu-azun a?”

28 Ya wẹ nọ kpoma a iyi, si, “Nwa-azụun a k’i wụ, kanị ẹnị nwẹn wụ ụmụ-azụun Mozizi.
 29 Ẹnyi a maringhọ nị Osolobue gwa Mozizi oku, kanị nke okennyeni, ẹnị amarinde ebe ọ gha bịa!”
 30 Okennyẹ hụ nọ za, si, “Ọnwan wụ ihien a tụ ẹnaya! Ụnụ amarin ebe ọ gha bịa, bụ ọ shiapụ m ẹnaya.
 31 Ẹnyi a maringhọ nị Osolobue ara gón onye-njọ ntin, kanị ọ gón onye hụn e fe n’ẹ lẹ onye hụn e mẹ uche ẹ ntin. 32 Kete ụwa e bidonle, anutuni wẹ nị onye ọwule shiapụ ẹnaya onye wẹ mụ ẹnaya-mpin.
 33 Ọwule okennyeni ẹlẹ nke Osolobue, ọ ke sa ẹka mẹ ihien ọwule.”

34 Wẹ nọ za a, si, “Ime njọ ke wẹ nọchanrin mụ i; i ri nwan a chọ nị kuzi ẹnị?!” Wẹ nọ chupụ a ime ulọ-ofufe.

Enya-ishi Ime-mmon

35 Ogeṅ Jizosị gi nụ nị a chupuguo w’a, ọ hụn a, ọ nọ si a, “Y’e kwerighọ nị Nwa nke Ihian?”

36 Ọ nọ za, si, “Onye k’ọ wụ di-okpa? Gwa m, keni m hụn ụzọ kweri n’ẹ!”

37 Jizosị nọ si a, “Y’a hunguo a—onye hụn ri e du i e ku oku ro.”

38 Ọ nọ si, “Di-nwonn-ẹnị, e kwerighọ m.” Ọ nọ sekpu alị, fe ẹ.

39 Jesu nọ si, “M bịa ụwanị d’a han enen, keni ndị ẹnaya-ishi leghama ụzọ, ndị hụn e legha ụzọ a wuru ndị ẹnaya-ishi.”

40 Ndị Itu-Farisi nọkunmẹ n’ẹ a nụ ihienni ọ ku, wẹ nọ jụ a, si, “Ẹnyi wuzikwo ndị ẹnaya-ishi?”

41 Jizosị nọ za wẹ, si, “Omēni unu wụ ndị ẹnaya-mpin, wẹ e ke si nị unu mẹ njọ; kale, ebe unu si nị unu hụ e legha ụzọ, njọ unu hukwonị unu.”

Isi Nke Iri

Ilu Jesu Gi Ezigbo Onye-ndu Atunrụn Ta

¹ “Ezioku kẹ m rị a gwa unu, onye owule hun ghaleni onumuzo banye ime ulo-atunrun, kanị o gha uzọ ozọ nyinban, onye ahun wu onye-ohin le onye e chekin ihian uzọ a napu a ihien e. ² Onye hu gha onumuzo banye, 'ya wu onye-ndu atunrun ndi hu. ³ Iya ke onye nche a kpọpu ni uzọ; atunrun ndi hu e gon ntin olu e. O kpọ atunrun a efan, o dupuha we. ⁴ O wepuhaguu we ile wu ndi nke e, o buruni we uzọ; atunrun ndi hu e son e makeni we marin olu e. ⁵ Esokko we onye we marinleni, kama, w'a gban'a oso, makeni amarin we olu e.”

⁶ Jizosi gi iluni gwa we oku, kanị a ghotani we.

Jizosi Wu Ezigbo Onye-ndu Atunrun Hu

⁷ “Ya Jizosi nozi si we, “Ezioku kẹ m rị a gwa unu, mme wu onumuzo atunrun gha a banye. ⁸ Ndi ozọ ile bu m uzọ bia wu ndi ohin le ndi e chekin ihian a napu a ihien e; kanị atunrun ndi hu egonni we ntin. ⁹ Mme wu onumuzo. Onye owule hun gha m banye siko d'e nwon nzuopuha; o jenkọ d'a gha e jen, a lua, a hunsomme efifia o siko d'e ri. ¹⁰ Onye ohin ara bia wezuka n'o bia n'o zun, n'o gbu le n'o tikpo, kanị m bia keni we nwon ndun, nwon e mmagi-mmagi.”

¹¹ “Mme wu ezigbo onye-ndu atunrun. Ezigbo onye-ndu atunrun gi ufiri atunrun e ye ndun a. ¹² Nke onye we wehu orun, hun wuleni onye-ndu atunrun ndi hu, hun atunrun ndi ahun wuleni nke e, o hun eworo* k'o lala, o la atunrun ndi hu to, gbapu—eworo hu nwunrun we, o chuziza we.

* **Isi Nke Iri:12** Griki: wofu

¹³ Onyè wẹ wẹ ọrún a gbapụ makèni ọ wuhụ onyè wẹ wẹ ọrún, ẹlẹ ìya nwón atúnrún, o nwónni ihien ọ kpọ atúnrún ndị hụ.

¹⁴ Mmẹ wụ ezigbo onyè-ndu atúnrún. A maringhọ m atúnrún m; atúnrún m a maringhọzi m— ¹⁵ rike ke Nedi m dón marin m, a marin m Nedi m. M rị e ye ndun m make ifiri atúnrún. ¹⁶ M nwón atúnrún ndi ọzọ rileni ime igunrunni. M jenkọ d'e wehezi wẹ. Wẹ jenkọ d'e gón ntin olu m, keni ọ wuru igunrun ohu le onyè-ndu ohu. ¹⁷ Ihien m sụọ Nedi m makèni m rị e we ndun m e ye keni m werizi e. ¹⁸ O nwónni onyè rị a napụ m ndun m; kama, mmẹ rị e gi uche m e ye e. Ọ rị m ẹka iyen'e; ọ rizi m ẹka iwerizin'e. Nedi m si m me ihienni.”

¹⁹ Ya ke ndi-ndu ndi Ju nọ kebezi make ihien ndini ọ rị e ku. ²⁰ Ndi bu ọda ime wẹ hụ a si, “Eje-mmón rị ime e; era rị a pụ a! Ke enyi rị e gonn'e ntin?” ²¹ Ndi ọzọ hụ a si, “Oku ndini ẹlẹ oku onyè eje-mmón rị ime e. Ni eje-mmón saeka shiapụ enya onyè enya-ishi?”

A Ju Wẹ Jesu

²² Ogen hụ wụ ogen oyi. Wẹ rị ime Jerusalem, e me Mmemme wẹ gi e dón Ụlọ-nsọ nsọ†, ²³ Jizọsi ghakọ ẹtụ-ụlọ Solomonu hụn rị Ụlọ-nsọ, ²⁴ 'ya ndi-ndu ndi-Ju nọ fihunme e, si a, “Elee ogen ke ye konmeru enyi obi elu? Omèni 'yụ wụ Kraisti, Onyè Hụ Osolobue Tume, gwapụ enyi?”

²⁵ Jizọsi nọ za, si, “A gwagụọ m unu, kanị unu ekwerini. Ọrún-atụmenya ndi m gi efan Nedi m a run wụ osheri m; ²⁶ kale unu ekwerini makele unu ẹlẹ atúnrún m. ²⁷ Atúnrún m a maringhọ olu m; a

† **Isi Nke Iri:22** Mmemme Hanuka

marìngħo m we; w'e sòn m esòn. ²⁸ Mm'e ye wẹ ndun itẹbite; alakọ wẹ ntikpọ. O nwónni onyẹ siko d'a napu ni m we. ²⁹ Nẹdi m hun we wẹ che m ẹka ka ihien ile; o nwónni onyẹ jenkọ d'e ri-ẹka wepu wẹ ẹka Nẹdi m.”

³⁰ “Mmẹ lẹ Nẹdi m wu ohu.”

³¹ Ndi-ndu ndi-Ju nọ burusonmezi omuma, cho ni wẹ magbu e. ³² Jizosi nọ za wẹ, si, “A runghosiguọ m unu orun-oma bu oda gha ẹka Nẹdi m bia: elee hun ime wẹ ke unu jenkọ d'e gini ufiri e ma m omuma?” ³³ Ndi-ndu ndi-Ju nọ za, si, “Ele orun ri mma ke enyi k'a ma ni omuma, kani, aru i ku. Makeni ihian mmaka ki wu bu i ri e weri enwen i ni wu Osolobue.” ³⁴ Jesu nọ za wẹ, si, “Ele wẹ de e ime Iwu unu, si, ‘M si ni unu wu chi.’” ³⁵ Ebe o me ni w'a ra seka gbeshoto oku ri ime Ehuhuo-nsọ, omeni o kpọ ndi hu wẹ zijienni oku Osolobue mbu ‘chi’, ‘ndi ri ke Chuku’, ³⁶ nani ke unu gi ri a si ni, mme, hun Chuku-Nẹdi don nsọ zihẹ ime uwa, ri e ku aru, makeni m si, ‘M wu Nwa Osolobue?’ ³⁷ Omele ari m a run ihien Nẹdi m a run, egile ni ihien m ku don. ³⁸ Kani omeni m hu a run wẹ, osun'a ni unu egini ihien m ku don, gi ni orun-atumenya ndi m run don, keni o we unu enya ni Chuku-Nẹdi ri ime m, mme nwen ri ime Chuku-Nẹdi.” ³⁹ ‘Ya wẹ nọ chozi ni wẹ nwunrun a, kani o nọ gbunahin wẹ.

⁴⁰ Jizosi nọ kin-azuun, fetu Iyi Jodani, si ebẹhu Jónu nọ me mirin-Chuku ogen mbu, o nọ nodi ebẹhu. ⁴¹ Ndi bu oda nọ bia d'e kunrun e, wẹ hu a si, “Jónu a runni orun-atumenya kaka akpu-ohu, kani,

‡ **Isi Nke Iri:34** mọbu: Unu nọ ke Osolobue (Ebu-oma 82.6)

ihien ile Jónu ku banyeni okennyeni wu ezioku.”
 42 Ndi bu oda no kwerini Jesu ebahun.

Isi Nke Mmanai

Onwun Lazarosi

1 O nwon okennyehi ohu w'a kpo Lazarosi hun emu ri a ku. Onyeh Betani, obodo Meri leh nweneghe okpoho wu Mata ro. 2 Merini wu hun hu uden e shin ohunma ye Di-nwonni-enyi wu Jesu ukw, gi ntutu e fikori a; nweneghe e wu Lazarosi ke emu ri nwan a ku. 3 'Ya umuneghe-ikpoho ebuoni no zi ozi jenni Jizosi, si, "Di-nwonni-enyi, emu ri a ku onyeh ahun ihien e a suo i."

4 Kani, oghen Jizosi gi nu ihienni, o no si, "Emuni elen nke onwun, kama, o k'e weheni Osolobue ogho; o jenkod'a wu uzod Nwa Osolobue jenkod'e gi nwonhen ogho." 5 (Ihien Mata leh nweneghe-okpoho wu Meri lezi Lazarosi a suokwo Jesu asuo.)

6 O nuguu ni emu ri a ku Lazarosi, kuguu ihienni o ku, o no nodizi ebegu o ri akpu-uhuhin ebuo.

7 Omeguu, o no nwan si umu-azuun a, "Ni enyi kin ni azuun si Judia." 8 Umu-azuun a no si a, "Onyeh-nkuzi, o ke te ndi Ju chodi ne we ma i omuma ebegu, i chokodi ni kinzi ebegu?" 9 Jesu no si, "Elen mgbahunmeh okuloku mmebuo ke anwun gi a ri elu? Ndi hun a ghahunmeh ebe eki ri elu ara kpooburu, makeni we gi ukpe uwan e legha uzod. 10 Kani ndi hun a ghahunmeh ime ukinkin a kpooburu akpooburu, makeni ukpe a ri ime we." 11 Oghen o gi kuguu ihienni, o nozi si we, "Uran e buruole owu enyi wu Lazarosi, kale, m jenkod ebegu d'a kpotien e."

¹² Ụmụ-azụun a nọ sị a, “Di-nwọnni-ẹnyi, omẹni ọ rị uration, o siko d'a rị mma.” ¹³ (Jizọsị gi ẹ e ku ni ọ nwunhụnguo, kanị wẹ rị e ro n'ọ rị e ku uration mmaka.) ¹⁴ 'Ya Jizọsị nọ gwapu wẹ, sị, “Lazarọsị a nwunhụnguo, ¹⁵ kanị, make ufiri unu, ẹfo rị a sọ m usuo ni ari m ebahun, make ni o k'e me unu kweri. Kanị, bia ni nwan ni ẹnyi jẹn d'e kunrun ẹ.” ¹⁶ Tamọsị (hun w'a kpọ Ejime) nọ sị ụmụ-azụun ibe ẹ, “Ni ẹnyi nwen jenzi, keni ẹnyi sọn onye-nkuzi nwun!”

Jesu Wụ Onye Hun E Weli Ndi Nwunni

¹⁷ Ogen Jizọsị gi ru ebahun, ọ nọ hun a ni Lazarọsị a riọle ime ili kete akpu-uhuohin eno. ¹⁸ Betani nokunme Jerusalem, ẹgbata wẹ wu ihien rike maili ẹbuo. ¹⁹ Ndi Ju bu oda a ghaole Jerusalem bia d'e kunrun Meri le Mata ni wẹ rokọ wẹ obi make onwun nwene-wẹ-okennyẹ.

²⁰ Ogen Mata gi nu ni Jizọsị lala, ọ nọ jenne d'e kunrun ẹ, kanị Meri nodi ali ime ulo. ²¹ Mata nọ sị Jesu, “Di-nwọnni-ẹnyi, omẹni i te rị ebeni, nwene m e ke nwun. ²² Kanị a maringho m ni ke kikenni ọ nwunhuguo, Osolobue jenkọ d'e ye i ihien owule i riọ a.”

²³ Jizọsị nọ sị a, “Nwene i jenkọ d'a gha onwun lihizi.”

²⁴ Mata nọ sị a, “A maringho m n'o jenkọ d'e lihi ogen ndi nwunni siko d'e gi lihi Uhuohin-ikpazun.”

²⁵ Jizọsị nọ sị a, “Mme wu onye hun e weli ndi nwunni; mme wu onye hun e ye ndun. Ndi hun kwerini ni m, ọ sọ n'a ni wẹ nwunhun anwunhun, wẹ siko d'a rị ndun; ²⁶ onye owule rị ndun hun kwerini ni m anwunko, kaka. Y'e gigho a don?”

27 Mata nọ za a, si, “Egheę Di-nwọnni-ęnyi, e kwerighọ m ni 'yụ wụ Onyẹ Hụ Osolobụ Tume, Nwa Osolobụ, hụn wẹ rị e lee ęnya a n'ọ lala ime ụwa.”

Jizọsị Kwan Ẹkwan

28 Ogeń Mata gi kuguu ihięnni, ọ nọ kin-azuun d'a kpọ nwene ẹ wụ Meri. Ọ nọ kagwa a, si, “Onyẹ-nkuzi rị ebeni, ọ rị a kpọ i.” 29 Ogeń o gi nụ ihięnni, ọ nọ lihi ọtọ ozigbo, jẹn d'e kunrun ẹ. 30 Ogeń hụ Jesu e ke banye ime obodo hụ—echeń k'ọ rịkwọ ebe Mata nọ kunrun ẹ. 31 Ndị Ju ahun wẹ lẹ Meri rị ime ụlọ rị a rọkọ a obi a hụn Meri k'o lihi ọtọ ozigbo pụ, wẹ nọ sọme ẹ makeńi wẹ ro n'o jenkọ ili hụ d'a kwan ẹkwan.

32 Ogeń Meri gi ru ebeńhụ Jizọsị rị, hụn Jizọsị, ọ nọ dann'a alị, si a, “Di-nwọnni-ęnyi, omęni i te rị ebeni, nwene m e ke te nwun!”

33 Ogeń Jizọsị gi hụn a k'ọ rị a kwan ẹkwan, hụnzị ndị Ju ndị 'ya lẹ wẹ wị ke wẹ rị a kwan, ọ nọ metụ a obi ọda-ọda, futụ a.

34 Ọ nọ si wẹ, “Elebe ke unu liye ẹ?” Wẹ nọ si a, “Di-nwọnni-ęnyi, bịa d'e lee ẹ.”

35 Jizọsị nọ kwan ẹkwan. 36 'Ya ndị Ju ahun nọ si, “Euu, lee ke ihięn ẹ sọhan a!”

37 Kanị ndị hụ ime wẹ nọ si, “Onyęni shiapu ęnya onyẹ ęnya-ishi, o ke sa ẹka gbọndon okęnyęni anwunlẹ?”

Jizọsị A Gha Ime Onwun Weli Lazarọsị

38 O metukenmezi Jesu obi, ọ nọ bịa ebe ili hụ rị. Ili hụ wụ okporo hụn wẹ gi omuma hi-ogbe nukin onu a. 39 Jizọsị nọ si, “Nupu ni omuma hu.”

Mata, nwēnē okēnyē hụ nwūnhūnni nọ sị a, “Di-nwōnni-ēnyi, o siko d'e shin ọda-ọda, makele o meole akpu-uhuohin eno we li e.”

⁴⁰ Jizosi nọ sị a, “Agwanị m'i n'i jenkọ d'a hūn ke Osolobue hihan ogbe omeni y'e kwerigho?”

⁴¹ E nupu we omuma hu, Jizosi nọ wesi enya elu, si, “E kele m'i Baba, make ni y'a nugo ekpere m, ⁴² a maringuo m ni y'a nu ekpere m ogen ile, kanị ifiri ndini ri ebeni ke m gi ku ihien ni, keni we kweri ni 'yu zihem.” ⁴³ Ogen o gi kuguo ihien ni, o nọ gi oken olu yi oro, si, “Lazarosi, puha!” ⁴⁴ Okenyē nwēn nwūnni nọ puha, ekwa we gi li e a fukpume e: ohu fukpume oku le eka, ohu fukpumezi e ihun. Jizosi nọ sị we, “Topu n'a n'o jenne.”

E Rini We Jesu Ngo Keni We Gbu E

(Mat 26.1-5; Mak 14.1-2; Luk 22.1-2)

⁴⁵ Ndi bu oda ime ndi Ju ahun bia d'a hūn Meri, a hūn ihien ndi Jesu me, we nọ kweri n'e. ⁴⁶ Kanị ndi hu ime we nọ jen d'e kunrun ndi Itu-Farisi, gwa we ihien Jizosi me. ⁴⁷ 'Ya ndi Itu-Farisi le ndi-isi nchuejan nọ kpọ Ogwa Ndi-isi Nkikwama, si, “Ki enyi jenkọ nwan d'e me? Lee ni orun-atumenya ile okenyeni ri a run! ⁴⁸ Omeni enyi a ni a runsonme enina, ihian ile jenkọ d'e kweri n'e; ogen hu, ndi Rom ri a kinị enyi siko d'a bia d'e me ihien banyen'e, we siko d'e tikpo Ulo-nsọ enyi le ali enyi!”

⁴⁹ Ya ke onye ohu ime we efan a wu Kayafasi, hūn wu onye-isi nchuejan ahua hu, nọ sị we, “Unu a marin ihien kaka! ⁵⁰ Unu a marin n'o ka unu mma ni onye ohu nwundonni ihian ile, kari ni ndi ali enyi ile a la iwi?” ⁵¹ (Kanị, ezioku ri n'a wu ni ebe o me ni Kayafasi wu onye-isi nchuejan ahua hu, amuma

k'o bu ihien hụ—nị Jesu jenkọ d'a nwunni ndi Ju onwun; bu o marin nị amuma k'o bu. ⁵² Eledę ndi Ju sọ k'o k'a nwunni, kanị, keni o gizi onwun a wegbama ndi nke Osolobue ile risonme ebe ile.)

⁵³ Gha uhuhin hụ jenne, ndi-ndu ndi Ju no tuma iroro ke w'e don gbu Jesu. ⁵⁴ Ufiri e, Jesu akpazini ebe ihian ri ime Judia, kama o no gha ebenu pu, shi obodo ohu w'a kpo Ifrem, hun ri egberę nokunme atu—iya le umu-azuun a no nodi ebenu.

⁵⁵ Ogen Mmemme-Nghafe e rume, ndi bu oda no ghasonme ali ofia si Jerusalem d'e me omenali w'e gi e don enwen we nsọ, hun we gi a kwademe memme hu. ⁵⁶ We hu a cho Jesu, a ju ibe we ebenu we wuzo ime Ulo-nsọ, si, "K'i ro? O biakode memmeni ra?" ⁵⁷ Ogen hu, ndi-isi nchu-egan le ndi Itu-Farisi e yeguọ we iwu banyeni Jesu: nị owuni onye owule marin ebe o ri, 'ya bia d'a gwa we, keni we hun uzọ nwunrun a.

Isi Nke Mmẹbụọ

E Hukpu We Jesu Uden (Mat 26.6-13; Mak 14.3-9)

¹ Ogen o gi hodu akp'ohin isin nị Mmemme-Nghafe ru, Jizosi no jen Betani, iwe Lazarosi, okenye hu o gha onwun weli. ² We no shi ni Jesu ihien-oriri enyasi ahun. Mata hu e jen ozi, e buye we ihien-oriri ahun; Lazarosi ri ndi ri e son e e ri ihien-oriri.

³ 'Ya ke Meri no wehe uden e shin ohunma nanrani we gi osisi nadi memme, hun we gwaleni. Uden hu k'e jun ihien no ke ogo-nta ohu le nkirishi. O no hu e ye Jesu ukụ, gi ntutu ri a isi e fikori a; ishin uden hu no kungbama ulo hu ile. ⁴ Kanị onye ohu

ime ụmụ-azụun Jizọsị, 'ya wụ Judasị nwa Iskarọtụ (hụn jenkọ d'e re n'ẹ), nọ sị, ⁵ “Kị haịn wẹ gilẹni re udenni, we egbo ẹ ye ndị igbennyẹ? O rugọọ ihien rike egbo-ọrụn akp'ohin ọgụn-mmisen.” ⁶ (Ele ni ndi igbennyẹ ri a mkpa haịn o gi ku ihienni. Kanị, onyẹ-ohin k'ọ wụ: iya nwe e donme ni Jesu wẹ egbo; o werisonme egbo wẹ ye ẹ donme.)

⁷ Kanị Jizọsị nọ sị, “Hatu n'ẹ, n'o gi ẹ kwademe olili m.

⁸ Ụnụ le ndi igbennyẹ ri oge ile, kanị mme nwen esonko unu nodi oge ile.”

E Rini Wẹ Lazarọsị Ngo

⁹ Ndi Ju bu ọda a nụ ni Jesu ri Betani, 'ya wẹ nọ bia ebahun. Kanị, ele ifiri Jesu sọọ kẹ wẹ gi bia, kanị, wẹ chozi ni wẹ hụn Lazarọsị, hụn ọ gha onwun weli.

¹⁰ 'Ya ndi-isi nchụ-ẹjan nọ rimeni Lazarọsị ngo ni wẹ gbuzi ya nwen, ¹¹ makele ufiri ẹ kẹ ndi Ju bu ọda gi ri a jụ nke wẹ a to, e kwerini Jesu.

Onye Mmeri A Banhan Jerusalem

(Mat 21.1-11; Mak 11.1-11; Luk 19.28-40)

¹² Oge eki gi fon, igunrun hi-ogbe hụn bia Mmemme-Nghafe nọ nụ ni Jesu lala Jerusalem.

¹³ 'Ya wẹ nọ werisonme iguru, jẹn d'e kunrun ẹ. Ya wẹ nọ yime,

“Ja ni Osolobue mma;

onye ahun gi efan Di-nwonnienyi bia

wu onye Chuku gozi agozi!

Eghee,

Eze Izrelu

wu onye Chuku gozi agozi.”

¹⁴ Jesu nọ chozi nwa jaki, nyinrin ẹ jenne, nọke ke Ekukwo-nsọ don ku—Ehuhuo-nsọ si,

15 “Obodo Zayọnu, a tülẹ egun!

Lee Eze i k'ọ lala,
ọ rị elu nwa jaki.”

16 Ụmụ-azụun Jesu a ghotani ihienni oge hụ, kani, oge Jesu gi nweringu ogho, we no nyanhan ni Ekwkwo-nsọ ku ihienni banyen'e, nyanhanzikwo ni we me n'e ihien ndini.

17 Ndi ri igunrun ahun we le Jizosi wi oge o gi gha ili kpọpọha Lazarosi, oge o gi gha ime onwun weli e, hu a gwasonme ndi ozọ ihien meni. 18 'Ya hain igunrun hu gi bia d'e kunrun e—make ni we nu n'ọ run orun-atumenyani.

19 'Ya ndi Itu-Farisi no si ibe we, “Unu hu a hun a?! Ihien ile enyi ri e me a ri a danye kaka! Lee nwan, uwa ile e sonmego a!”

Ndi Griki Hun Chọ Ni We Hun Jesu

20 Oge hu, o nwe ndi Griki hun ri ndi jen Jerusalem d'e fe ofufe oge mmemme hu. 21 We no jen d'e kunrun Filipu hun wu onye obodo Besaida ri ime Galili. We no si a, “Di-okpa, enyi chọ ni enyi hun Jesu.” 22 Filipu no jen d'a gwa Anduru, ya we ebubuọ no wiri jenme d'a gwa Jesu.

23 Jesu no za we, si, “Oge e ruguo hun w'e gi ye Nwa nke Ihan ogho. 24 M ri a gwa unu ezioku, akpuru-oka nodi nke e akariko ohu suo wezuka n'ọ dan ali nwunhun. O nwunhun, 'ya wu o mi mkpuru oda-oda. 25 Nke ndi hu ndun we ka we mkpa, ndun we siko d'e tuhunahin we; kani, nke ndi hu o me ni ndun we akani we mkpa elu uwani, ndun we k'a rini we—e nwe we ndun itebite. 26 Onye owule hun chọ n'ọ gba ni m odibo jenko d'e sonriri m, keni

odibo m hụn ụzọ sọn m nọdị ebe m rị; Nèdị m jenkọ d'e ye onyè ọwụlẹ gba nị m odibo ọghọ.”

Jesu E Ku Banyeni Ọnwun A

²⁷ “Obi rị nwan e ferị m. Kẹ m k'e ku nwan? Nị m sị, 'Baba, anịlẹ oğen-afunfunnị bịa nị m'? Mba! Makèni, 'ya haịn m gi rị ebeni—m bịa keni m hụn ụzọ ta afunfunnị. ²⁸ Baba, ye ẹfan ị ọghọ!’ 'Ya kẹ olu nọ gha elu-igwee sị, “E yeguọlẹ m ẹfan m ọghọ. M jenkọ d'e yezi ẹ ọghọ.”

²⁹ Igunrun ahun rị ebèhụ nụ olu hụ. Ndị hụ sị akpabọ rọ, ndị ọzọ sị mmọn-ozị a gwaọl'a oku!

³⁰ Kanị, Jesu nọ sị wẹ, “Elẹ ufiri m kẹ olu hụ gi bịa, kalẹ ufiri unu. ³¹ Kikenni kẹ wẹ jenkọ d'a ma ụwanị ikpe; kikenni kẹ wẹ siko d'a chupụ onyè hụn a kị ụwanị. ³² Mmẹ nwen, oğen wẹ k'e gi gha alị wesi m enu, m jenkọ d'a dọhanị enwen m ihian ile.” ³³ (O gi ihienni o ku ghosị ụdị ọnwun o jenkọ d'a nwun.)

³⁴ Igunrun hụ nọ sị a, “Iwu ẹnị gwa ẹnị nị Kraistị, Onyè Hụ Osolobue Tume, jenkọ d'a rị ndun jenrin ejen. Kị ị rị a sịnị nị wẹ siko d'e wesi Nwa nke Ihian elu? Onyè wu Nwa nke Ihianị?”

³⁵ Jesu nọ sị wẹ, “Ukpe jenkọ d'e sọnzi unu nọdizị ẹkerẹ sọ. A gha nị oğenni unu nwọn ukpe, amamgbe ishi e kunrun unu. Makèni, onyè hụn a gha ime ishi, ime mkpokiki, amarinko ebe o jenkọ.

³⁶ 'Ya wu, kwerini ni ukpe oğenni unu nwọn ukpe, keni unu hụn ụzọ wuru umu ukpe.”

Oğen Jesu gi kuguu ihienni, o nọ gha ebe wẹ rị pu d'a warị, ahunzini w'a.

Ndị Hụ Ekwerini Ni Jesu

³⁷ Osuon'a nì Jesu runchanrìn orun-atumènya bu òda id'ènya wẹ, ekwerini ni wẹ ẹ, ³⁸ keni ihien onyẹ-amuma wu Azaya ku hun ụzọ mēzu: Azaya si, “Di-nwōnni-ènyi, onyẹ kweri ozi ènyi zi? Onyẹ kẹ Di-nwōnni-ènyi ghosì ikèn ẹ?”

³⁹ Asanì wẹ ẹka kweri, makèni, rìkẹ kẹ Azaya dōnzi ku ẹ,

⁴⁰ “Chuku e mēguọ ẹnya kpu wẹ ishi, tikin obi wẹ— amamgbe wẹ e gi ẹnya wẹ legha ụzọ, gi obi wẹ ghota, e gbehuto wẹ d'e kunrun m; a zọ m wẹ—'ya kẹ Chuku ku.”

⁴¹ Azaya ku ihienni makèni ọ hun ọghọ Jizosì, ọ nọ ku banyeni ọghọ a. ⁴² K'osilerì, ndì bu òda hun rìdẹ imẹ ndì-ndu wẹ kwerini Jesu ekweri. Kanì, egun ndì Itu-Farisi anìni wẹ ku ẹ ebe ihian rì, amamgbe wẹ a chupụ wẹ imẹ ulọ-ofufe.

⁴³ “Ojija-mma ihian k'a ja wẹ ka wẹ a sọọ kari hun Osolobue k'a ja wẹ.”

Ihien Jesu Ku Kẹ Wẹ K'e Gi Han Enen

⁴⁴ Jesu nọ weshi olu elu, si, “Onyẹ ọwụlẹ hun kwerini ni m ẹlẹ mmẹ k'o kwerini, kanì onyẹ hun zihenì m k'o kwerini. ⁴⁵ Onyẹ ọwụlẹ hun nì m, a hunguọ onyẹ hun zihẹ ni m. ⁴⁶ M banhan imẹ uwa d'a wu ukpẹ, amamgbe ndì hun kwerini ni m a tọ imẹ ishi, imẹ mkpokiki. ⁴⁷ Onyẹ nù ihien m ku bu o mẹ n'ẹ, amakọ m'a ikpe. Makèni, abianì m d'a ma uwa ikpe, kama, m bia d'a zuopuha a. ⁴⁸ Onyẹ hun ju nì m, hun kwerilenì oku m, nwon onyẹ k'a ma a ikpe: ihien hun m ku, ya jenkọ d'a ma a ikpe Uhuohin-ikpazun. ⁴⁹ Makèni, ẹlẹ m gi uche m e ku,

kani Nèdi m hùn zihèni m ye m iwu ihien m siko d'a sị lè ihien m siko d'e ku. ⁵⁰ A maringhò m nì iwu ẹ e ye ndun itèbitè. 'Ya wu, ihien m'e ku wuchanrin ihien Chuku-Nèdi sị m ku."

Isi Nke Mmèò

Jesu Chanchan Umụ-azụun A Uku

¹ Nì Mmèmmè-Nghafe d'e ru, Jesu a maringuo nì oge ẹ e ruguo hùn o gi hapu uwanì, buru Nèdi ẹ. Ebe o nwè ihien-òsusuò ndi nke ẹ rì ime uwa, o nò nwan ghosichanrin wè ya wu ihien-òsusuò d'e ru isi ẹ.

² Ekwensu e buguole a che ime obi Judasi nwa Saimonu Iskarotu n'ò re ẹ.

Oge wè gi rì e ri ihien-oriri enyasi, ³ Jizosi a maringuo nì Chuku-Nèdi e weole ihien ile che ẹ ẹka, n'ò gha ebe Osolobue rì bia lè n'ò laburuko Osolobue: ⁴ o nò gha ebe o rì e ri ihien-oriri lihi oto, yipu ekwa o yiye elu ẹ, jeri towele wè gi e finchan ehụ. ⁵ O nò hu mirin ye ime afere, chanchanma umu-azun a uku, e gi towele hu o je e finchanpu wè iya. ⁶ O ru Saimonu hùn w'a kpo Pita, Pita nò sị a, "Di-nwonna-enyi, iyu k'a chanmazi m oku?!" ⁷ Jizosi nò za, sị, "Y'a marin ihien m rì e mē kikenni; kani omegu, i k'a ghot a." ⁸ Pita nò sị a, "O nwonna oge y'e gi chanchan m uku!" Jesu nò sị a, "Omeni achanchanni m'i, y'e nwonko okeri owule ime m." ⁹ Saimonu wu Pita nò sị a, "Ya wu nì eledè uku m suo kị k'a chan, Di-nwonna-enyi—chanzi m nwan ẹka lè isi!" ¹⁰ Jesu nò za a, sị, "Onye hùn wugu ehụ, o rizinì mkpa n'ò wuzi ehụ, mmani uku a—makeni o nwunchanringuo. Unu e nwunguo nke-esi—kani

elẹ ụnụ ile.” ¹¹ Makèni Jesu a maringwo onye hụn jenkọ d'e ren'e, 'ya haịn o gi sị, “Elẹ ụnụ ile nwun.”

¹² Ogẹn o gi chanchanguu wẹ oku, yiriguzi ewuru e, o werizi onodi a teburu hu. 'Ya o no si we, “Unu a ghotaghọ ihien m me ni unu? ¹³ Unu a kpọ m 'Onye-nkuzi', a kpọ m 'Di-nwonn-enyi'; o furu efuru, makèni 'ya ke m wu. ¹⁴ O me nwan ni mme nwen, hun wu Nna-unu le Onye-nkuzi unu, chanchan unu uku, o furu ni unu chanchanzikwo ibe unu uku. ¹⁵ A ghoşiole m unu nzomuku unu jenkọ d'e son, kenì unu mezikwo ni ibe unu ke m don me ni unu. ¹⁶ Ezioku ke m ri a gwa unu, odibo ara ka nna a; onye we zi ozi ara ka onye zin'e. ¹⁷ Omeni unu a maringho ihien ndini, Osolobue jenkọ d'a gozi unu omeni unu e me we.

¹⁸ Kani, elẹ ụnụ ile ke m ri e ku; a maringho m ndi hun m hori. Kani, we jenkọ d'e gi ihien k'e meni mezu ihien Ehuho-nsọ ku, ni, 'Onye hun ri bredi m e buguọ numanì m.' ¹⁹ M ri nwan a gwato unu ihienni o gini d'e me, kenì—o me, ni unu kweri ni mme wu Onye Hu. ²⁰ Ezioku ke m ri a gwa unu, onye owule hun nabanhan onye hun m zihẹ, nabanhan m; onye owule hun nabanhan ni m, nabanhan onye hun zihẹ ni m.”

Jesu E Ku Onye Hun Sikọ D'e Ren'e

(Mat 26.20-25; Mak 14.17-21; Luk 22.21-23)

²¹ Ogẹn Jizosi gi kuguu ihienni, obi eruzin'e ali, o no si, “Ezioku ke m ri a gwa unu, onye ohu ime unu jenkọ d'e we m ye we.” ²² Umụ-azụun a no lemẹ ibe we, makèni ihien o ku gba we nghari-nya, amarin we onye o ri e ku. ²³ Onye ohu ime umu-azụun a, onye hun ihien e a sọ Jesu, noşon

Jesu. ²⁴ 'Ya Saimonụ w'a kpọ Pita nọ gi ẹka gwa a 'ya jụ Jizọsị onyẹ o rị e ku. ²⁵ 'Ya nwa-azụun hụ nọ nọkunmekenme Jizọsị, sị a, “Di-nwọnni-ẹnyi, onyẹ rọ?” ²⁶ Jesu nọ za, sị, “Onyẹ hụn m jenkọ d'e ye brẹdini, m suruguu a ime afere rọ.” 'Ya ọ nọ suru brẹdi hụ ime afere, we ẹ ye Judasị nwa Saimonụ Iskarotu.

²⁷ Ogen Judasị gi naringuu brẹdi ahun, Ekwensu nọ banye ime ẹ. Jesu nọ sị a, “Mẹ ihien i k'e me ozigbo!” ²⁸ Kani, o nwọnni onyẹ ozo rị ebahun e ri ihien-oriri hụn ghota ihien Jesu gi gwa Judasị okuni. ²⁹ Makeni Judasị e kwondon ni we ego, o nwe ndi ro ni Jizọsị rị a gwa a 'ya d'e nonhen ihien we siko d'e gi me mmemme hụ, mobu 'ya d'e ye ndi igbennye ihien. ³⁰ Ogen Judasị gi naringuu brẹdi hụ, ọ nọ pu ozigbo; ime uchinchin rọ.

Iwu Ohun

(Jerimaya 31.31; Gal 3.24-25; Hib 8.13; 1Jn 2.8)

³¹ Ogen Judasị gi puguu, Jesu nọ sị, “We jenkọ nwan d'e bushi Nwa nke Ihian elu—gi Nwa nke Ihian bushi Osolobue elu. ³² Omeni we bushi Osolobue elu ghaha n'a, Osolobue siko d'e bushizikwo Nwa a enu ime 'ya le enwen ẹ; o jenkọ d'e busi ẹ elu ozigbo. ³³ Umụ m, mme le unu siko d'a nodizi ekere suo. Unu jenkọ d'a cho m, unu ahunko m. Ke m don gwa ndi-ndu ndi Ju ke m ri nwan a gwa unu: 'Unu asako ẹka bia ebe m jenkọ.' ³⁴ M ri nwan e ye unu iwu ohun: e nwe ni ihien-osusuo ibe unu. Ke m don nwe ihien-osusuo unu ke unu k'a don nwe ihien-osusuo ibe unu. ³⁵ Omeni ihien ibe unu a suo unu, 'ya ke ihian ile e gi marin ni unu wu umu-azun m.”

*Jesu E ku E Nì Pita Jẹnko D'a Ghọrì N'ọ Marìn A
(Mat 26.31-35; Mak 14.27-31; Luk 22.31-34)*

³⁶ Saịmọnu w'a kpọ Pita nọ sị a, “Di-nwọnni-ẹnyi, elebe k'i jẹnko?” Jizọsị nọ za, sị, “Ebe m jẹnko, y'a sakọ ẹka sọn m kikenni—kanị omẹguu, i jẹnko d'e sọn m.” ³⁷ Pita nọ sị a, “Di-nwọnni-ẹnyi, kị haịn o gi mę ni asako m ẹka sọn i kikenni? M k'a nwundeni i ọnwun!” ³⁸ Jesu nọ za, sị, “N'i nwunni m ọnwun? Ezioku ke m rị a gwa i, ọkpa gini d'a kwan, i jẹnko d'a ghọrì mgbe ẹtọ nì 'y'a marìn m.”

Isi Nke Mmèṅṅ

Jesu Sụọ Kẹ W'a Gha D'e Kunrun Chuku-Nẹdi

¹ Jizọsị nọ sị wẹ, “Anịlẹ ni obi unu sọngbu unu. Kweri ni ni Osolobue; kwerizikwo nì nì m. ² Iwẹ Nẹdi m, mmughe bu ọda rị a. Omẹni ẹlẹ ẹrira, nkẹ m'a gwa unu. M shikọ nwan d'a kwademe ni unu ebe unu jẹnko d'e bi. ³ M jenguu d'a kwademe ni unu ebe unu jẹnko d'e bi, e kinhen m azuun d'e weri unu, keni unu rızikwo ebe m rị. ⁴ Unu a maringwo ụzọ ebehụ m jẹnko.”

⁵ Tamọsị nọ sị a, “Di-nwọnni-ẹnyi, ẹnyi amarìn ebe i jẹnko, ẹghani ke ẹnyi e don marìn ụzọ a?” ⁶ Jizọsị nọ sị a, “Mmẹ wu ụzọ lẹ ezioku lẹ ndun. O nwọnni onye siko d'a sa ẹka bia d'e kunrun Chuku-Nẹdi mmanị ghahani m. ⁷ Omẹni unu a maringwo m, unu jẹnko d'a marinzikwo Nẹdi m. Unu a maringwo a nwan gha kikenni jenme; unu a hunguo a.”

⁸ Filipu nọ sị a, “Di-nwọnni-ẹnyi, ghosihu ẹnyi Chuku-Nẹdi, ẹfo e jun ẹnyi.” ⁹ Jesu nọ sị a, “Filipu, hunni ile mme lẹ unu rị, 'y'a marìn m? Onye ọwule

hunnì m, a húnguṅ Chuku-Nèdi. K'ì rì a sìnì, 'Ghòsì ẹnyì Chuku-Nèdi.'¹⁰ Ụnụ ekwerini nì m rì ime Chuku-Nèdi lẹ ni Chuku-Nèdi rì ime m? Arì m e gi uche m a gwa ụnụ oku ndìnì m rì a gwa ụnụ; mba, Chuku-Nèdi hùn rì ime m ya rì a rùn ọrùn a."

¹¹ "Kweri ni ihien m ku nì m rì ime Chuku-Nèdi, Chuku-Nèdi rìzikwọ ime m. Kanì, omèni ụnụ egikọ oku-ọnụ m kweri, gi ni ihien ndì m rì a rùn kweri."

¹² "Ezioku kẹ m rì a gwa ụnụ, onye hùn kwerini ni m sikọ d'a rùn ọrùn ndì hùn m rì a rùn; o jenkọ d'a rúnkarìde ndìnì m rì a rùn, makẹlẹ m laburukọ Chuku-Nèdi. ¹³ Ihien ọwụlẹ ụnụ gi ẹfan m rìọ, m sikọ d'e mẹ ẹ, keni *mme wu* Nwa hùn ụzọ wehẹ ni Chuku-Nèdi ogho. ¹⁴ Ụnụ gi ẹfan m rìọ m ihien ọwụlẹ, m jenkọ d'e mẹ ẹ."

Jizọsì E Kwe Nkwa N'o K'e Zihẹ Mmṅṅ-nsọ

¹⁵ "Omèni ihien m a sụoghọ ụnụ, ụnụ jenkọ d'e dọnmẹ iwu m, ¹⁶ a rìọ m Chuku-Nèdi n'o zihẹ ni ụnụ Onye-nkasi-obi ọzọ n'ọ nọyeni ụnụ jẹnrin ejen. ¹⁷ Onye ahun wu Mmṅṅ-nsọ—onye hùn a ghọsì ezioku; ụwa asaẹka nabanhan a, makèni ụwa as'ẹka hùn a mọbụ marìn a. Kanì ụnụ a maringhọ a, makèni o bi ime ụnụ; o k'e bisonmẹ ime ụnụ. ¹⁸ Elẹ m k'a latọ ụnụ rìkẹ ndì nwonlèni nne lẹ Nèdi; m sikọ d'a bja d'e kunrun ụnụ.

¹⁹ Ọ hodu ẹkẹrẹ nì ụwa hùnbehi m, kanì ụnụ jenkọ d'a hùn m. Makèni m rì ndun, ụnụ lẹ enwẹn ụnụ sikọ d'a rìzì ndun. ²⁰ O ru ụhụohin hụ, ụnụ jenkọ d'a marìn nì m rì ime Nèdi m, nì ụnụ rì ime m, mme nwen rì ime ụnụ. ²¹ Ndì hùn marìn ihien m ku, gi wẹ e bi, uwe wu ndì ihien m sụọ. Ndì ihien m sụọ kẹ ihien wẹ k'a sụọ Nèdi m; ihien wẹ jenkọ d'a sụozikwọ mme nwen, e we m enwẹn m ghọsì wẹ."

²² Nwa-azụun a ohu w'a kpọ Judasi (kalẹ ẹlẹ nwa Iskarotụ) nọ sị a, “Di-nwọnni-ẹnyi, kị mēzi i k'e gi ghosị ẹnyi enwēn i bu 'y'a ghosikọ ụwa?”

²³ Jesu nọ za a, sị, “Onyẹ ọwụlẹ ihien m a sụọ jẹnkọ d'e mē ihien m ku. Ihien ẹ k'a sụọ Nedi m, mmē lẹ Nedi m a bịa d'e kunrun ẹ, du ẹ bi. ²⁴ Onyẹ ọwụlẹ ihien m ghaleni a sụọ ara mē ihien ndi m ku—bu oku ndini unu ri a nu ẹlẹ nke m, wẹ wu nke Chuku-Nedi hun zihen m. ²⁵ A gwaguọ m unu ihien ndini hunni mmē lẹ unu ri; ²⁶ kani, Onyẹ-nkasi-obi wu Mmon-nsọ, hun Chuku-Nedi jenkọ d'e gi ẹfan m zihẹ, jenkọ d'a kuzi unu ihien ile; o siko d'a nyanhan ni unu ihien ile m gwa unu.

²⁷ Udọn kẹ m ri a lato ni unu; udọn nke m kẹ m ri e ye unu—ẹlẹ kẹ ụwa dọn e ye kẹ m'e ye. Anile ni obi unu songbu unu, atule ni egun. ²⁸ Unu a nughọ kẹ m sị unu, ‘M puko apuko’ lẹ ni ‘m siko d'e kinhen d'e kunrun unu.’ Omeni ihien m sụọ unu, nke unu hu a ghoghọ ni m jenkọ d'e kunrun Chuku-Nedi, makeni ‘ya ka m. ²⁹ A gwatoguo m nwan unu ihienni hunni o keleni mē—keni, o mē, unu e kweri. ³⁰ Ogen aria m'e gi gwamazi unu ihien bu oda, makeni onyẹ hun a kị ụwanị lala; o nwēni ikẹn ọwụlẹ o nwọn ebe m ri, ³¹ kani, m ri e mē ni ụwa marin ni ihien Chuku-Nedi sụọ m a sụọ, ni ihien Chuku-Nedi sị m mē kẹ m'e mē; lihi ni nwan ni ẹnyi gha ebeni pu.”

Isi Nke Mmisen

Ezigbo Osisivaini Lẹ Aganaba A

¹ “Mmē wu ezigbo vaini; Nedi m wu hun e lepu a ẹnya. ² Agalaba ọwụlẹ ri ime m hun mīleni mkpuru, o bepụ a; kani agalaba hun mi mkpuru, o befon ẹ,

keni o mikenme. ³ Oku m gwa unu e befonugo unu, me unu nwunchan, keni unu mikenme mkpuru. ⁴ Nodisonme ni ime m, mme nwen a nodisonme ime unu. K'o don wuru ni agalaba nodi nke e ara saeka mi mkpuru, mmani o nyankunma osisi e, erira k'o don wuru ni unu asako eka mi mkpuru wezuka ni unu nodisonme ime m.”

⁵ “Mme wu ukun vaini, unu nwen wusonme agalaba rin'a; Onye hun nodi ime m, mme nwen hu ime e, 'ya siko d'a mi mkpuru oda-oda, makeni, wezuka m, unu a s'eka me ihien owule. ⁶ Onye owule hun nodileni ime m, e tuhu w'a, leke ebe we no bepụ agalaba, o kpopu nkun; w'e kpong bame agalaba ndi no erira, tu we ye okun, dunpu. ⁷ Omeni unu a nodi ime m, oku m a nodizikwo ime unu, rio ni ihien owule unu cho; Osolobue jenko d'e me ni unu 'ya. ⁸ Omeni unu a mi mkpuru oda-oda, o jenko d'a gho si ni unu wu umu-azuun m: ohun jenko d'e wehe ni Nedi m ogho.

⁹ Ke Chuku-Nedi don nwe ihien-osusuo ebe m ri ke m don nwe ihien-osusuo ebe unu ri; risonmekwo ni ndi ihien we a suo m. ¹⁰ Omeni unu e donme iwu m, unu siko d'a risonme ndi ihien we a suo m—leke ke m don donme iwu Nedi m ye m, gi e wusonme onye ihien e asuo Nedi m. ¹¹ A gwatoguo m unu ihien ndini, keni ighoghoho m ri ime unu le ni ighoghoho unu zu oke.

¹² Onwan wu iwu m: e nwe ni ihien-osusuo ibe unu ke m don nwe ihien-osusuo unu.”

¹³ “O nwonni onye nwe ihien-osusuo ka onwan: ni ihian gi ifiri ndi owu a we ndun a ye. ¹⁴ Ndi owu m ke unu wu—omeni unu e me ihien m si unu me. ¹⁵ Arizi m a kpo unu igbon, makele igbon ara marin

ihien di-nwonn'e ri e me. Kama, m kpo unu ndi owu m makeni a gwagwo m unu ihien ile m nu onu Nedi m."

¹⁶ "Ele unu hori m; mba, mme hori unu, tume unu keni unu jen d'a mi mkpuru—mkpuru hun siko d'a toni, keni Chuku-Nedi ye unu ihien owule unu gi efan m rjo. ¹⁷ M ri e ye unu iwuni: e nwe ni ihien-osisuo ibe unu."

Izize Unu Jenko D'e Ze Uwa

¹⁸ "Omeni izize unu ri e ze uwa, nyanhankwo ni ni izize m bu uzoz e. ¹⁹ Omeni unu te wu nke uwa, nke ihien unu a suo uwa rike nke e. Kani, ebe o me ni unu ele nke uwa makeni a hopugwo m unu ime uwa, 'ya hain izize unu gi e ze uwa. ²⁰ Nyanhan ni ihien m gwa unu, ni, 'Odibo ara ka nna a.' Omeni we kpokpo m ekpokpo, we siko d'e kpokpozikwo unu; omeni we me ihien m si we me, we jenko d'e mezikwo ihien unu si we me. ²¹ We k'e me unu ihien ndini we makeni unu wu nke m, unu ri a za efan m, makeni amarin we onye hun ziheni m. ²² Omeni abiani m d'a gwa we oku, ikpe njo e ke ma we; kani o nwonzini nwan ihien we k'e gi wanahin njo we me. ²³ Onye owule ri e ze izize m ri e zezikwo izize Nedi m. ²⁴ Omeni arunni m orun we runtuleni ime we, ikpe njo e ke ma we; kani, a hunchanringwo we nwan orun-atumenya ndi m run—bu ize mme le Nedi m hukwo e ze we. ²⁵ Kani, o ri enina ni we hun uzoz mezu ihien hu we de ime lwu we, ni, 'Izize m ri e ze we bu o nwonni ihien m me.'

²⁶ Kani, Onye nkasi-obi hu m jenko d'a gha ebe Chuku-Nedi ri ziheni unu bia, o jenko d'a shiani m eri. Onye nkasi-obi hu wu Mmon-nsos—Onye hun a ghosi ezioku. O k'a gha ebe Chuku-Nedi ri bia.

27 Unu lè enwèn unu siko d'a shiazikwo ni m eri, make ni mme lè unu ri gha isi mbidon lala.”

Isi Nke Mmisin

1 “A gwato guo m unu ihien ndini amamgbe unu a danpu ime okukwe. 2 We jenkò d'a chupu unu ime ulo-ofufe; ezioku-ezioku, ogen lala hun onye owule gbuni unu jenkò d'e weride e ni orun oma k'o ri a runni Osolobue. 3 We jenkò d'e me ihienni makele w'e ke marin Chuku-Nedi mobu mme lè enwèn m. 4 Kani, a gwato guo m unu ihien ndini, keni ogen w'e gi me, unu a nyanhan ni a gwato guo m unu.”

“E te gwani m unu ihien ndini isi mbidon, make ni m ri ime igunrun unu. 5 Kani m jenkò nwan d'e kunrun onye hun ziheni m, bu o nwonni onye owule ime unu ju m ke elebe ke m jenkò? 6 Hun nke unu e gi ju m'a, unu a sukuru make ni m gwa unu ihien ndini m gwa unu.”

Orun Mmon-nsò Siko D'a Run

7 “Kani ezioku ke m ri a gwa unu, erere unu ro omeni a pu m; make ni, Onye-nkasi-obi abiakò mmani m lama alama. Kani, m lamagu ke m'a no zihè ni unu 'ya. 8 Ogen o jenkò d'e gi bia, o siko d'a ghosi ndi uwa ni a ghotani we ihien njo wu, ni a ghotani we ihien Osolobue cho, leni aghotani we ke okinkin-ikpe no. 9 ni aghotani we ihien njo wu—make ni njo wu ni e kwerini ni we m; 10 ni aghotani we ihien Osolobue cho—make ni mme nwen jenkò ebe Nedi m ri, unu ahunkozi m; 11 ni a ghotani we ke okinkin-ikpe no make ni Osolobue a maguo onye hun a ki uwanì ikpe.

¹² Ihiẹn bu ọda hođu hụn m cho nị m gwa ụnu, kanị ụnu asako ẹka ghoťa a kikenị. ¹³ Ogen Mmonso, Onye hụn a ghoṣi ezioku, k'e gi bia, o siko d'e du ụnu ye ime ezioku ile. Makele, ele uche e k'o k'e ku; kama, ihiẹn owule o nu, 'ya k'o jenkọ d'e ku. O jenkọ d'a gwazikwo ụnu ihiẹn ndi k'e me ihun. ¹⁴ O jenkọ d'e ye m ogho, makeṣi o siko d'e weri ihiẹn wu nke m, hụn m k'e ye e, gwa ụnu ya— ¹⁵ ihiẹn ile Nedi m nwon wu nke m; 'ya haṣn m gi si nị Mmonso jenkọ d'e weri ihiẹn wu nke m gwa ụnu."

Ekwan Jenko D'e Henrin Ighoghọ

¹⁶ "O nobe ekere, ụnu ahunkozi m; o nobezi ekere ụnu jenkọ d'a hụn m." ¹⁷ Ndi hu ime umu-azuun a no si ibe we, "K'o gi ihienni o ri a gwa enyi e ku—ni, 'O nobe ekere, ụnu ahunkozi m; o nobezi ekere ụnu jenkọ d'a hụn m,' o siji, 'Makeṣi m jenkọ ebe Chuku-Nedi ri?'" ¹⁸ We hu a si, "K'o gi 'O nobe ekereṣi' e ku? Enyi aghotanị ihiẹn o ri e ku!"

¹⁹ Jesu a maringwo nị we cho nị we ju a ajuju, o no si we, "Ụnu ri a jutari ibe ụnu ihiẹn m gi si, 'O nobe ekere, ụnu ahunkozi m, o nobezi ekere, ụnu jenkọ d'a hụn m.?' ²⁰ Ezioku ke m ri a gwa ụnu, ụnu jenkọ d'a kwan ekwan, goo—kanị uwa jenkọ d'a ghoghọ; o k'a gha a fu ụnu. Kanị, o nobe, ufu ahun e henrin ighoghọ."

²¹ "Ime gha e me okpoho, o turu a aturu makeṣi ogen e e rugwo; kanị o mugwo, o nyanhankozi afunfun hu ebe o n'a ghoghọ n'o mubanhagwo nwa ime uwa. ²² Eriṣa ke ụnu ri nwan a kwan; kanị, m k'a hunzi ụnu—ogen hu, ighoghọ siko d'e jun ụnu obi, o nwonni onye jenkọ d'a napu ụnu ighoghọ ụnu. ²³ O ru ogen hu, o nwonzini ihiẹn ụnu jenkọ d'a riọ

m. Ezioku kẹ m rị a gwa ụnụ, gi ni ẹfan m rịọ Chuku-Nẹdi ihien ọwụlẹ, o sikọ d'e ye ụnụ 'ya. ²⁴ D'e rukwo nwan ogeenni, ụnụ egituni ẹfan m rịọ ihien ọwụlẹ; rịọ ni, ụnụ jenkọ d'e nwonhen, keni ighoghọ ụnụ zu oke.”

Imeri Uwa

²⁵ “M gi ilu gwa ụnụ ihien ndini; kanị oge n lala hun m sikọ d'e gi gwapu ụnụ banyeni Chuku-Nẹdi, egikozị m ilu oge n hu. ²⁶ O ru oge n ahun, ụnụ jenkọ d'e gi ẹfan m rịọ. Ekuni m ni m jenkọ d'a riodonni ụnụ Chuku-Nẹdi, ²⁷ makeni ihien ụnụ a sọ Chuku-Nẹdi le enwen e a sọ; ihien ụnụ a sọ a asọ makeni ihien m a sọ ụnụ a sọ, lezi makeni ụnụ kweri ni m gha ebe Osolobue rị bia.

²⁸ M gha ebe Chuku-Nẹdi rị bia ime uwa; m pukozị nwan ime uwa keni m laburu Chuku-Nẹdi.” ²⁹ 'Ya umu-azuun a no si a, “I rị e kuchanpu a nwan ohunma-ohunma, elezi ilu! ³⁰ Echen kẹ ẹnyi marin nwan n'i marinchanrin ihien ile, n'o nwonni onye furu n'o ju i ajuju; onwan kẹ ẹnyi gi kweri n'i gha ebe Osolobue rị bia.” ³¹ Jesu no za, si, “Unu e kweriguọ nwan? ³² Oge n lala—o ruguode nwan, oge n ụnụ jenkọ d'e gi gbayiya, onye-onye e si iwe e, na mme sọ to. Kanị, ele mme sọ wi, Nedi m noyeni m anoyeni. ³³ A gwaguọ m ụnụ ihien ndini keni obi gi ifiri m ru ụnụ ali. Ime uwa, ụnụ jenkọ d'e nwon nsongbu; ka kwondon ni obi ụnụ, n'e meriguọ m uwa!”

Isi Nke Mmesa

Ekpere Jizosi Meni Ndi Nke E Ile

¹ Ogen Jizosì gi kuguu ihien ndini we, o no lee enya elu-igwee, si, “Baba, ogen hu e ruguo! Ye Nwa i ogho, keni Nwa i hun uzo ye i ogho— ² ebe o me ni y'e buguo ihian ile che okpuru e, keni o ye ndi ile hun i ye e ndun itebite. ³ Onwan wu ndun itebite: imarin n'i—'yu, hun ya suo wu Osolobue nke-esi le imarin Jizos' Kraisti hun i zihè.”

⁴ “E yeguo m'i ogho ime uwanì ghahani irunchanrin orun hun i ye m run. ⁵ Baba, yezi m nwan ogho i, ogho ohu hu mme le 'yu nwongbama ni uwa d'e bidon.”

⁶ “E meguo m ndini marin i, marin efan i—ndini i gha ime uwa weye m. We wu nke i; 'yu we we ye m; e meguo we ihien i ku. ⁷ A maringuo we nwan ni ihien ile i ye m gha eka i bia, ⁸ makele a gwaguo m we ihien ndi hu i si m gwa we. A nabanhanguo we ihien ndi hu; a maringuo we ni m gha ebe i ri bia nke-esi. E kweriguo we ni 'yu zihè m.”

⁹ “M ri e me ni we ekpere; ele ndi uwa ke m ri e me ni ekpere, kale ndi hun i ye m; make ni, nke i ke we wu. ¹⁰ Ihien ile m nwe wu nke i, nke i wuzikwo nke m. W'e wehe ni m ogho. ¹¹ Arikozi m nwan ime uwa, kani we ri ime uwa—mme nwen lala d'e kunrun i. Nedi hun ri nsò, gi efan i chemè we, efan i ahun i ye m, keni we wuru ohu ke mme le 'yu don wu ohu. ¹² Ogen mme le we gi ri, m gi efan i chemè we—efan ahun i ye m. E chemèguo m we: etuhuni m kaka onye ohu ime we—wezuka onye ahun me ihien we e gi tikpo a—keni ihien Ekwkwo—nsò ku hun uzo mezu. ¹³ Kani, m lala nwan d'e kunrun i; m ri e ku ihien ndini ime uwa keni we hun uzo nwe ighoghò m ime ndun we, nwe e hun zu oke.”

14 “E yegwo m we oku i, izize we no zeme uwa—makeni ele we nke uwa, rike ke o don me ni mme le enwen m ele nke uwa. 15 Ari m a rijo i n'i gha ime uwa wepu we; kama, m ri a rijo n'i cheme we make Eje-onye hu gha e me we ihien owule. 16 Ele we nke uwa—k'o don me ni ele m nke uwa. 17 Gi ezioku don we nsọ: oku i wu ezioku. 18 Ke i don zihę m ime uwa ke m don ri e zi we e ye ime uwa.”

19 “M ri nwan e gi ifiri we e wepuha enwen m, keni m hun a ni we wuru ndi we wepuha n'i, hun we don nsọ nke-esi.

20 Ele ndini suọ ke m ri e me ni ekpere; kama, m rizikwo e meni ndi hun jenkọ d'e gi ufiri ozi we zi kweri ni m. 21 M ri a rijo ni we ile wuruchanrin ohu, nọke ke iyu, Baba, don ri ime m, mme nwen huzikwo ime i; m ri a rijo ni we rizikwo ime enyi—keni uwa hun uzọ kweri ni iyu zihę m. 22 E wegwo m ogho hu i ye m ye we, keni we wuru ohu ke mme le 'yu don wu ohu: 23 keni o wuru ni mme nwen hu ime we, 'yu nwen hu ime m; a wuruchanrin we ohu, uwa e gi e marin ni iyu zihę m leni uwe wu ndi nke m ri i obi ke mme nwe don ri i obi.”

24 “Baba! M cho ni ndi ile i we ye m son m nodi ebe m ri, ni we hun ogho m hun i ye m make ihien-osusuo i nwe jenni m n'i d'e kede uwa.”

25 “Euu Nedi m, Onye ezi-omume, osuon'a ni uwa amarın n'i, mme nwen a maringho i, ndini we a maringhozi ni iyu zihę m. 26 E megwo m we marin i, m jenkọ d'a gha e mezikwo we a marin i, keni ihien-osusuo i nwon ebe m ri hun uzọ ri ime we leni mme nwen rizi ime we.”

Isi Nke Mmésatọ

A Bia Wẹ D'a Nwunrun Jesu

(Mat 26.47-56; Mak 14.43-50; Luk 22.47-53)

¹ Ogen Jesu gi meguu ekpereni, 'ya le umu-azuun a no fetu Odanmgbugbu Kidronu. O nwe ugba ri ebeku; Jesu le umu-azuun a no banye ugba ahun.

² (Judas, hun ren'e a maringhozi ebahun, makeni Jesu le umu-azuun a a no ebeku e zu mbu-le-ebu.)

³ 'Ya Judas no weri igunrun ndi-agma Rom le ndi-unakpa Ulo-nsọ, ndi hun ndi-isi nchu-egan le ndi itu-Farisi zihę, banhan ime ali vaini hu. We busonme ihien-ogun ichen-ichen le owa le ukpe.

⁴ Jesu a maringuo ihien ile jenko d'e me n'e, 'ya o no jenuha ihun, ju we, si, "Onye ke unu ri a cho?"

⁵ We no za, si, "Jesu, onye Nazareti." O no si we, "Mme ro." (Judas hun ren'e wuzoyeni we ebahun ogen o gi ku ihieni.)

⁶ Ogen Jesu gi si we, "Mme ro", we no jenkins azuun, danchanrin ali. ⁷ Jizosi no juzi we, si, "Onye ke unu cho?" We no si, "Jizosi onye Nazareti."

⁸ Jizosi no si, "A gwaguo m unu ni mme ro. O me nwan ni mme ke unu ri a cho, ni ni ndini hoduni lama." ⁹ (O ku ihieni keni ihien hu o ku mbu hun uzọ mezu: "Etuhuni m kaka onye ohu ime ndi hun i ye m.")

¹⁰ Ya ke Saimonu wu Pita, hun bu ophia-agma, no sepaha a, banpu odibo onye-isi nchu-egan ntin eka-ihien. (Efan odibo ahun wu Makusu.)

¹¹ Jizosi no si Pita, "Wekin ophia-agma i onodi a! Ni m ju n'a rakom mkpu afunfun hun Nedi m ye m?"

E We Wẹ Jesu Jenni Anasi N'o Kin E Ikpe

¹² Ya ndi-agma Rom le Onye-isi-agma we kanj le ndi-unakpa ndi Ju no nwunrun Jesu, ken e egbun.

¹³ Wẹ nọ bu ụzọ we ẹ jenni Anasi. Anasi wu nedi nwunye Kayafasi. Kayafasi wu onye-isi nchu-ẹjan ahua hu. ¹⁴ (Kayafasi ni wu onye hun dun ndi-isi ndi Ju odun n'ọ kakwo we mma ni onye ohu nwundonni ihian ile onwun.)

Pita A Ghorị N'ọ Marin Jesu

(Mat 26.69-75; Mak 14.66-68; Luk 22.55-57)

¹⁵ Saimonu wu Pita le nwa-azuun ozọ nọ sonme Jesu. (Onye-isi nchu-ẹjan marin nwa-azuun ozọ hu amarin, 'ya nwa-azuun hu nọ son Jesu banye ime ezi ogwa onye-isi nchu-ẹjan.) ¹⁶ Kani Pita aban-hanni. Ya nwa-azuun ozọ hu nọ kin-azuun d'a gwa okpoho hun ri e che nche onu-mgbon oku, webanhan Pita. ¹⁷ Okpoho ahun ri onu-mgbon nọ si Pita, "Y'ele onye ohu ime umu-azuun okennyehu?" Pita nọ si, "Mba, ele mme."

¹⁸ Oyi ri a tu; 'ya ndi idibo le ndi-unakpa hu nọ fiye okun, fihunme okun hu, a nyan a. 'Ya Pita nọ jen d'e son we turu ebenu, a nyan okun.

Onye-isi Nchu-ẹjan A Ju Jesu Ajuju

(Mat 26.59-66; Mak 14.55-64; Luk 22.66-71)

¹⁹ Ogen ahun, onye-isi nchu-ẹjan hu a ju Jesu ajuju banyeni umu-azuun a le nkuzi e. ²⁰ Jesu nọ si, "Id'enya ihian ile ke m nọ ku ihien m ku; ime ulo-ofufe ri ichen-ichen le ime Ulo-nsọ—ebe ndi Ju ile nọ e zu ke m nọ kuzi nkuzi m; ekutuni m ihien owule nzuzue. ²¹ K'i ri nwan a juni m ajuju? Ju ndi hun nu ihien m ku, a maringwo we ihien m ku." ²² Ogen Jesu gi ku ihien ni, unakpa ohu turu ehụ ebahun nọ fian Jesu ihien, si, "Eriira ke ya a gwa onye-isi nchu-ẹjan oku!" ²³ Jesu nọ si a, "Omeni o nwon eje-okum ku, gwa ihian ile ri ebeni ihien o wu; kani, mbuni

ezioku ke m ku, k'i fiani m ihien?" ²⁴ Ya Anasi no si we weri ya le egbun hu we ken e jenni Kayafasi onye-isi nchu-ejan.

Pita A Ghorizi N'o Mariri Jesu

(Mat 26.71-75; Mak 14.69-72; Luk 22.58-62)

²⁵ Pita turukwo ebenu a nyan okun. 'Ya ndi ozo no si, "Y'ele onye ohu ime umu-azuun okennyehu?" Kani, Pita no ghori, si, "Mba, ele mme." ²⁶ Onye ohu ime ndi idibo onye-isi nchu-ejan, hun wu wunen okennyehu Pita banpu ntin no si Pita, "Ahunni m 'yu ni 'ya ime ugba ahun?" ²⁷ Pita no ghorizi. Ozigbo, okpa no kwan.

E We We Jesu D'e Kunrun Paileti

(Mat 27.1-2, 11-14; Mak 15.1-5; Luk 23.1-5)

²⁸ Uzo-utuntun biribiri, we no gha iwe Kayafasi weri Jizosi si ime ogwa Govano hun ri a kini. Kani, abanyeni we ime ogwa hu, makeni achoni we ni we meru enwen we, keni we hun uzo ri Oriri-Nghafe hu. ²⁹ Ya Paileti no jemburu we ezi, si, "Elee ikpe ke unu ri e kpe okennyeni?" ³⁰ We no si a, "Omene okennyeni ele eje-ihian, enyi eke wehene i ye." ³¹ Paileti no si we, "Weri ne, ni unu le enwen unu d'e gi iwu unu kin e ikpe." Ndi-ndu ndi Ju no si a, "Iwu unu tini enyi si enyi egbule onye owule." ³² (Hunni ke ihien Jesu ku banyeni udi onwun o jenkọ d'a nwun gi mezu.)

³³ Paileti no sizi ime ogwa a, zi we kpo Jesu; ya o no juma Jesu, "Iyu wu eze ndi Ju?" ³⁴ Jesu no si a, "Uche i k'i gide nwan a ju ajujuni ra ndi ozo gwa i oku m?" ³⁵ Paileti no si a, "I rode ni m wu onye Ju ra? Ndi Ju ibe i le ndi-isi nchu-ejan we i che m eka; k'i me?" ³⁶ Jesu no si, "Ali-eze m ele nke uwani.

Omenì ali-eze m te wu nke uwanì, nkẹ ndì m rì a kị a lụ ogun gi gbondon wẹ ebule m che ẹka ndi-ndu ndi Ju. Mba, ali-eze m ele nke ebeni.”

³⁷ Ya Paileti nọ ju a, si, “Eze k’i wu nwan?” Jizosi nọ shiari a, si, “Iyü ku ni m wu eze. M bia d’a shiani ezioku eri: ifiri e ke wẹ gi mu m; iya hain m gi bia ime uwa. Onye owule hun wu nke ezioku e gon ntin oku m.” ³⁸ Paileti nọ ju a, si, “Kị wu ezioku?”

Paileti e kuguu ohun, o nọ jemburuzi ndi hu ezi.

A Ma We Jesu Ikpe-onwun

(Mat 27.15-31; Mak 15.6-20; Luk 23.13-25)

Ya Paileti nọ si ndi hu rì ezi, “Ahunni m ihien owule o me hun m’e gi ma a ikpe. ³⁹ Kani, ke omenalì unu don rì, m’a hatu ni unu onye-ngan ohu ogen Mmemme-Nghafe owule; unu a choghọ ni m hatu ni unu Eze ndi Ju?” ⁴⁰ Wẹ nọ yi oro, shiari a, si, “Mba, ele iya! Barabasi ke enyi cho!” (Barabasi ni rì ndi a lusun ndi Rom rì a kini.)

Isi Nke Mmiteneị

¹ Ya Paileti nọ weri Jesu, we e ye ndi-agma, wẹ nọ gbu e mkpinsin.

² Ndi-agma hu nọ gi mkpinsin ogun risonme kpa okpu-eze, bu e che e isi; e yime w’e ewuru e nwun ufie-roni, ufie-roni*. ³ Wẹ nọ bia d’e kunrun e mgbe ole-le-ole, a si, “Isi i chei, eze ndi Ju!” E jemburu w’e, a fian a ihien.

⁴ Paileti nọ jenzi d’a gwa wẹ, si, “Lee e, m jenko d’e wepuha ni unu 'ya, ni unu marin ni ahunni m njo o me!” ⁵ Ya Jizosi nọ puha: o kpuhu okpu ogun;

* **Isi Nke Mmiteneị:2** ewuru ndi nze le ndi-idafin

o yihu ewuru popu hu we yime e. Paileti no si we, “Lee ni okennyeh hu ebeni!”

⁶ Ogẹn ndi-isi nchu-egan le unakpa Ulo-nsọ gi hun a, we no yi, “Kpogbu e! Kpogbu e!” Paileti no si we, “Weri ne nwan, ni unu gi eka unu kpogbu e; ni ahunni m eje-ihien o me hun m siko d'e gi ma a ikpe.” ⁷ Ndi-ndu ndi-Ju no za, si, “Enyi nwongho Iwu. Iwu enyi si n'o furu hun a nwunni, makeni o weri enwen e n'o wu Nwa Osolobue.”

⁸ Ogẹn Paileti gi nu hunni, egun no tukarid'a k'o tuhan a mbu. ⁹ O no shizi ime ogwa a d'a ju Jesu ajuju, si, “Elebe k'i gha bia?” Kanị Jesu asharin'a. ¹⁰ Paileti no si a, “I ri a gba m nkintin? Y'a marin ni m nwon iken hun m'e gi hatu i le hun m'e gi kpogbu i?” ¹¹ Jesu no shiri a, si, “O nwonni iken i nwon ebe m ri wezuka ni Osolobue gha elu ye 'ye. Ya wu, onye hu bu m che eka i me njo kanị.” ¹² Gha ogẹn Paileti gi nu hunni jenne, o no memem n'o hatu Jizosi ye; kale, igunrun hu no yi oro, si, “I hatu okennyeni ye, 'ya wu ni y'ele owu eze-kanị wu Siza; makele, onye owule weri enwen e n'o wu eze ri a lusun Siza ogun!”

¹³ Ogẹn Paileti gi nu oku ndini, o no wepuha Jizosi ihun-ezi, nodi ali elu Oche Okinkin-ikpe elu Mgba-nkpo w'a kpo “Mgba-nkpo Omuma.” (Kanị “Gabata” ke w'a kpo a onu Hibu hun wu asusu ndi Ju). ¹⁴ Uhuohin hu wu uhuohin we gi a kwademe Mmemme-Nghafe. O rume ogẹn anwun gi a ri isi, Paileti no si ndi Ju, “Lee ni eze unu!” ¹⁵ We no yi oro, si, “Gbu e! Gbu e! Kpogbu e!” Paileti no ju we, si, “Unu cho ni m kpogbu eze unu?” Ndi-isi nchu-egan no shiri a, si, “Siza, eze Rom, 'ya soso wu eze

enyi nwọn!” ¹⁶ Ya Paileti nọ we Jesu ye ndi-agma d'a kpogbu.

A Kpogbu We Jizosi

(Mat 27.32-34; Mak 15.21-32; Luk 23.26-43)

'Ya ndi agha nọ weri Jesu. ¹⁷ O nọ buru obe† gha ime obodo ahun pu, si ebe w'a kpọ “Ebe-Okpokom'isi.” (“Gogota ke w'a kpọ a onu Hibru hun wu asusu ndi-Ju”) ¹⁸ Ebehu ke we nọ kpoma a elu-obe; we kpomazikwo ikennyẹ ebuo elu obe ichen-ichen che n'e, onye ohu ri azuunni, onye ohu ri azuunni, Jizosi ri etintin we. ¹⁹ Paileti nọ de ihien buche elu obe hu. Ihien o de wu, “Jesu onye Nazareti, eze ndi Ju.” ²⁰ Ndi bu oda gun a, makeni ebahun we nọ kpogbu Jesu nokunme ime obodo hu lezi makeni we gi asusu ndi Ju wu Hibru le asusu ndi Rom wu Latini le asusu Griki hun ali ichen-ichen a su ogen hu de ihien hu. ²¹ Ndi-isi nchu-ẹjan ndi-Ju nọ si Paileti, “Edele e ‘Eze ndi Ju,’ kama, de ‘Okennyeni si, ‘Mme wu eze ndi Ju.’ ” ²² Paileti nọ shari, si, “E deguo m ihien m de.”

²³ Ndi-agma hu a kpomaguu Jesu elu-obe, we nọ kiri ekwa ndi o yi kebe we uzọ eno, onye-onye nọ weri uzọ ohu-ohu. Nke efe tueni o yiye enu e, hun nwonleni ebe we gi wegbama a makeni ibe ekwa ohu rochanrin, gha elu d'e ru ali, ²⁴ ndi-agma ndi hu a si ibe we, “Enyi etikako n'a; ni enyi tu nkpo gi marin onye siko d'e weri n'e.” Onwan me keni ihien Ehuho-nsọ ku hun uzọ mezu, Ekukwo-nsọ si,

† **Isi Nke Mmitenei:**17 Ogen hu, obe osisi ke ndi-Rom gi e gbu onye we ma ikpe-onwun. O ru, onye we ma ikpe onwun e buru obe e, sọnmẹ ndi-agma hun jenkọ d'a kpogbun'e. We kpomaguu a elu ya wu obe, a nodi we ebehu, e che nche, d'e ru ni o nwunhun.

“E kerí wẹ ẹwuru m,
tụ mkpọ gi weri ẹwuru m yiye elu ẹ.”

'Ya kẹ ndi-aghanị mẹ.

²⁵ Ndi wuzo ẹhụ obe Jesu oge ahun wu nne ẹ, nweñe nne ẹ okpoho, Meri nwunye Klopasi le Meri onye Magidala. ²⁶ Jesu a hun nne ẹ le nwa-azuun hu ihien ẹ a suo Jesu ke we turu ebehu, o no si nne ẹ, “Okpoho, hunni wu nwa i.” ²⁷ O nozi si nwa-azuun a ahun, “Hunni wu nne i.” Ya nwa-azuun hu no gha erira weri nne Jesu si iwe 'ya wu nwa-azuun, nne Jesu no du ẹ biri.

Onwun Jesu

(Mat 27.45-56; Mak 15.33-41; Luk 23.44-49)

²⁸ Omeḡu, make ni Jesu a maringwo ni ihien ile e mecharingwo, o no si, “Egun mirin ri a gun m.” O ku okuni n'o gi mezu ihien Ekukwo-nsọ ku. ²⁹ Ite ohu manya ru-uka jun ri ebahun; 'ya we no weri eru suye ime manya hu, gi mkpinsin ihien-akunkun w'a kpo haisopu wesi ẹ elu, su ẹ ugb'onu. ³⁰ Manyani a banguu Jizosi onu, o no si, “O guguo!” Ya o no bu isi koma ali, nwunhun.

A Dụn Wẹ Jesu Obo Ekunkun

³¹ Make ni Uhuohin Nkwademe Izu-iken ro—ndi ndu ndi Ju achoni ni we lato ehio ndi ahun elu obe ebehu, ebe o me ni Uhuohin-Izu-iken hu lalani arikenmeka nsọ. 'Ya we no si Paileti 'ya si ndi-agma a kpagisonme ndi hu we kpoma elu obe ukun, keni we butusonme ehụ we enu obe. ³² 'Ya ke ndi-agma hu no jenme d'a kpagisonme ikennyẹ ndi hu we

‡ **Isi Nke Mmitenei:**31 Onwan ke we gi e me we a nwunkenrin.

kpogbu wẹ lẹ Jesu ọkọ— a kpagi wẹ nke onyẹ ibuzọ, kpagizikwọ nke hụn-ẹbọ.

³³ Kanị ogeṅ wẹ gi ru ebe Jesu rị, a hụn wẹ n'ọ nwunhụngụọlẹ, 'ya wẹ nọlẹni kpagi ẹ ọkọ. ³⁴ Kama, onyẹ ohu ime ndi-agma hụ nọ dụn Jesu obo ẹkunkun, ẹdeke lẹ mirin nọ gbapuha. ³⁵ (Onyẹ hụ hụn kẹ ihienni me e kuguọ a, keni unu lẹ enwen unu hụn ọzọ kweri. Ihiẹn o ku wu ezioku; ọ maringhọ ni ezioku ro). ³⁶ Ihiẹn ndini me keni ihien Ẹkukwo-nsọ ku hụn ọzọ mezu: Ẹhuhuo-nsọ si, "O nwonni akpu okpukpu a ohu hụn jenkọ d'a kpaginiṢ." ³⁷ Ẹkukwo-nsọ e kuguọzi ebe ọzọ, si, "Wẹ jenkọ d'a gba onyẹ hụ wẹ dụn ihien ilee."

Olili Jesu

(Mat 27.57-61; Mak 15.42-47; Luk 23.50-56)

³⁸ Omeguu, Josefụ, onyẹ obodo Arimatia, nọ jẹn d'a si Paileti 'ya buye ẹ ehụ Jizosi (Josefu gi nzuzue e sọn ọzọ Jesu makeṅi egun ndi-ndu ndi Ju rị a tu a). Paileti nọ kweri, si a d'e buru ehụ Jesu; 'ya ọ nọ jẹn d'e buru ẹ. ³⁹ Nikodimosi hụn bia d'e kunrun Jizosi ime ukinkin ogeṅ mbu nọ sọnme Josefụ. Nikodimosi wehe udeṅ e shin ohunma wẹ gi ehuhuo maa lẹ alo memẹ, hụn nyinkari nkirishi ẹkpa nnu. ⁴⁰ Ikennyẹ ebọ hụ nọ buru ehụ Jesu, gi ẹkwa line fughame 'ya lẹ ihien ndi ahun e shin ohunma—rike kẹ ndi Ju don a kwama ozun wẹ k'e li. ⁴¹ O nwon ugba rị ebahun wẹ nọ gbu Jesu; ili-okporo ohun wẹ keleni liyetu ihian rị ime ugba hụ. ⁴² Makeṅi Uhuohin hụ ndi Ju gi a kwademe Izu-iken

Ṣ **Isi Nke Mmitenei:**36 Ẹsọdosi 12.46; Nombasi 9.12; Ẹbụ-oma 34.20

a gumaguo bu ili hu ri nsue, we no gweru bu ehụ Jesu che ili ahun ri ebegu.

Isi Nke Ogun

Okpokoro Ili

(Mat 28.1-8; Mak 16.1-8; Luk 24.1-12)

¹ Uzo-utuntun uhuhin ibuzo ime izu-uka*, ebe eki keleni fonguu, Meri onye Magidala no jen ili hu hun no ke okporo. 'Ya k'o no hun a ni e nupuguo we omuma hun ri onu ili hu. ² O no gi oso jen d'e kunrun Saimonu hun w'a kpọ Pita le nwa-azuun ozo hu ihien e a suo Jesu, si we, "E bupuguo we Di-nwonni-enyi ime ili hu bu enyi amarin ebe we buche e." ³ 'Ya ke Pita le nwa-azuun ozo hu no gbashi ili hu. ⁴ Nwa-azuun hun-ebọ hu no gbaghafa Pita, bu uzo ru ebahun. ⁵ O hulua ali, nyonye ime ili, 'ya o no hun ekwa line ndi ahun we te gi kwama Jesu ebe we ri ali ebegu, kanị o banyeni ime ili hu. ⁶ Saimon' Pita hun sonko a azuun e ru ebegu, o no shi ime ili hu ozigbo-ozigbo. O no hun ekwa line ndi hu ali ebegu, ⁷ hunzi ekwa hu te ri isi Jesu. Ekwa hu te ri isi Jesu le line ndi ahun ari uzo ohu; kama, we fuma ekwa hu te ri isi Jesu, bu e to nko ohu. ⁸ Ya nwa-azuun hun-ebọ hu, hun bu uzo ru ili hu no banyezikwo; o hun, o no kweri. ⁹ (Ogen ahun, w'e ke ghotakwo ihien hu Ehuho-nsọ ku—n'o jenko d'a gha onwun lihi.) ¹⁰ Ya umu-azuun a ndi ahun no lashisonme iwe we.

Meri Onye Magidala A Hun Jesu K'o Ghaguu Onwun Lih

(Mat 28.9-10; Mak 16.9-11)

* **Isi Nke Ogun:1** hun wu nwan uhuhin Sode

11 Kanị Meri e turukwọ ihun ili hụ, a kwan ẹkwan. K'ọ dọn rị a kwankwọ, o hulua alị, nyonye ime ili hụ, ¹² ọ nọ hụn ndị mmọn-ozị ẹbụọ yi ẹkwa ochan kẹ wẹ nọdị alị ebahun ẹhiu Jesu te rị, onyẹ ohu rị ibe isi ẹ, hụn-ẹbọ rị ibe oku a. ¹³ Wẹ nọ ju a, si, “Okpoho, k'ị rị a kwanni?” Ọ nọ shịarị wẹ, si, “E wepuğu wẹ Di-nwọnni-m, bụ a marin m ebe wẹ buche ẹ!” ¹⁴ Ogen o gi kuguu ihienni, ọ nọ gbehuto, hụn Jesu k'ọ turu ebẹhụ, kanị ọ marin ni Jesu rọ. ¹⁵ Jesu nọ ju a, si “Okpoho, k'ị rị a kwanni? Onyẹ k'ị rị a chọ?” Meri ro ni onyẹ hụn e lefu ugbo-nta hụ ẹnya rọ, 'ya ọ nọ si a, “Di-okpa, ọwunị 'yu bupu a, gwa m ebe i buche ẹ, m k'e jẹn d'e buru ẹ.” ¹⁶ Jizosị nọ hi a, “Meri!” Meri nọ gbehuto bu ihun zinme ẹ, gi asusu Hibru yi, “Raboni!” (Raboni wu Onyẹ-nkuzi asusu ndi Ju) ¹⁷ Jesu nọ si a, “Ekwondonle m ẹka, makeni m'e ke jẹn elu-igwee d'e kunrun Chuku-Nedi. Ka jẹn d'e kunrun umune m, y'a si wẹ, 'M lako elu-igwee d'e kunrun Nedi m hūn wuzi Nedi unu, Osolobue m hūn wuzi Osolobue unu.' ” ¹⁸ 'Ya kẹ Meri onyẹ Magidala nọ jẹn d'a gwa umu-azuun Jesu, si, “A hūnguọ m Di-nwọnni-enyi!” Ya k'ọ nozi gwachanrin wẹ ihiẹn ndi hụ ọ gwa a.

*Jesu E Nwọnpuha Ebe Umu-azuun A Ri
(Mat 28.16-20; Mak 16.14-18; Luk 24.36-49)*

¹⁹ Ẹnyasi uhuhin hụ, hūn wu uhuhin ibuzo ime izu-uka, umu-azuun Jesu nọ kpokin enwen wẹ ye ebe wẹ rị makeni egun ndi-ndu ndi-Ju rị a tu wẹ. Ya Jesu nọ nwọnpuha idenmizi d'e turu ime igunrun wẹ, si, “Udon 'ya rị ni unu.” ²⁰ Ogen o gi kuguu ihienni, ọ nọ ghosi wẹ ẹka a ẹbụọ le ẹkunkun a. Ogen umu-azuun a gi hūn Di-nwọnni-enyi, ighoghọ e jun

wę obi. ²¹ Jizọsị nọzị nwan sị wę, “Udọn 'ya rịnị ụnụ. Kę Chuku-Nędị dọn zi m kę m rị nwan e zi ụnụ.”
²² O kuguu ihienni, ọ nọ horokpu wę, sị, “Narịn nị Mmọn-nsọ. ²³ Ụnụ gbagharị ihian njo wę, Osolobue a gbagharị wę ya; omęni ụnụ agbagharịni wę njo wę, Osolobue agbagharikọ wę.”

Jesu Lę Tamọsị Hun Ru-uka

²⁴ Tamọsị (hun w'a kpọ Ejime), hun wụ onye ohu ime wę mmębuo, ari ime wę oge Jesu gi bja. ²⁵ 'Ya ụmụ-azuun ibe ę nọ sị a, “Enyi a hunguọ Di-nwọnni-ęnyi.” Kanị Tamọsị nọ sị wę, “Manị m hun ebe wę duso nme ę ntu ndi hu ęka ębuo, bu mkpịnsin-ęka m che ebe ntu ndi hu rusonme ę ęhu ęka ębuo, e bu m ęka che ękunkun a—ekwerikọ m!”

²⁶ Hun me ę izu-uka, ụmụ-azuun Jesu rizi ime ulo; uwe lę Tamọsị ri. Uzọ kpokin akpokin, kanị Jesu nọ nwọnpuha, turu ime igunrun wę, sị, “Udọn 'ya rịnị ụnụ.” ²⁷ 'Ya ọ nọ sị Tamọsị, “Bu mkpịnsin-ęka i che ebeni, lee ęka m ębuo; tinpu nwan ęka i buche m ękunkun. Aruzile uka; kweri!” ²⁸ Tamọsị nọ za a, sị, “Di-nwọnni-m lę Chuku m!” ²⁹ Jesu nọ sị a, “I kweri makele y'a hunguọ m? Ngozi wụ nke ndi hun kelęni hun bu e kweri wę.”

Ihię Wę Deni ękukwọni

³⁰ O nweghozi orun-atumęnya ndi ozo bu oda wę deyeleni ime ękukwọni hun Jesu runzi idęnya ụmụ-azuun a. ³¹ Kanị, wę deye ndini kęni ụnụ hun uzọ kweri nị Jesu wụ Kraistị, Nwa Osolobue, Onye Hu Osolobue Tume; lę ni ụnụ gi ęfan a nwọn ndun ghahani ikwerinin'e.

Isi Nke Ohu-kwasi-ogun

Jesu E Nwọnpuhazị Ebe Umụ-azụun A Rị

¹ Ihiẹn ndịni e meguu, Jesu no nwonpuhazị d'e kunrun umu-azuun a mkpenren "Ohimin" Taiberiasị. Enina k'o don me: ² Saimonu hun wu Pita, le Tamosi (hun w'a kpọ Ejime) le Natanelu (onye obodo Kana ri Galili) le umu-ikennye Zebedi lezi umu-azuun Jesu ebuo ozo gba nodi. ³ Saimon' Pita no si ndi ahun ya le we ri, "E shi m d'e gbu azuun." We no si a, "Enyi siko d'e sonme i." 'Ya we no jenne. We no banye ugbo-mirin d'e gbume. Kani, egbuni we ihien owule ukinkin hu ile.

⁴ Ogen eki gi fonguu, Jesu no turu mkpenren mirin; kani umu-azuun a amarin ni Jesu ro. ⁵ 'Ya k'o no ju we, si, "Umueka, o ke nwon azun unu gbu?" We no za, si, "Kaka akp'ohu." ⁶ O no si we, "Tu ni oga unu ye azuun eka-nni ugbo unu, unu jenko d'e gbu azun." 'Ya we no tuye oga hu, o te nizini we dobanhan ime ugbo, makeni azun we gbu e buke oda.

⁷ Nwa-azuun hu ihien e a suo Jesu no si Pita, "Di-nwonni-enyi ro mai!" Ogen Pita gi nwan nu ni Di-nwonni-enyi ro, o no yiri ewuru o yiye elu e (makeni o te yipuguu a). Ya o no tuban ime mirin.

⁸ Umu-azuun isin ahun hodu ime ugbo no gi ugbo dokpunpuha oga hu azun jun mkpenren mirin. Gha ebenu we ri d'e ru mkpenren-mirin eteni—ihien rike ama-uku iri kwasi ogun-isin suo ro; o rucharinni polu ebuo. ⁹ Ogen we gi ru mkpenren mirin, we no hun oboko okun ebahun; azun ri elu e; bredi huzikwo ebenu. ¹⁰ Jesu no si we, "Wehe ni azun ime ndi hun unu gbu kikenni." ¹¹ Ya Saimonu wu Pita

nọ si ime ugbo-mirin, dokpupuha oga hu mkpenren mirin. Azun hisonme ogbe jun e, azun mmeto-kwasị-ogun-esa. Azun ri ime oga hu e bukenmeke oda bu oga hu etikani. ¹² Jesu nọ si we, “Bia ni nwan d'e ri ihien-oriri utuntun.” Bu o nwonni nwa-azuun a owule egun ni ju a, “Onye k'i wu?” makeni a maringwo we ni Di-nwonni-enyi ro. ¹³ 'Ya ke Jesu nọ jen d'e weri bre di hu ye we, werizikwo azun hu ye we.

¹⁴ Onwan me e mgbe eto umu-azuun Jesu hun a k'o ghaguu onwun lihi.

Jesu E Wekinhezi Pita Onodi A

¹⁵ Ogen we gi riguu ihien-oriri utuntun ahun, Jesu nọ si Saimonu wu Pita, “Saimonu nwa Jonu, ihien m a suoghọ i kari ndini?” O nọ za, si, “Eghee Di-nwonni-enyi, 'y'a maringho ni ihien i a suoghọ m.” Jesu nọ si a, “Lefu umu-atunrun m enya.” ¹⁶ Jesu nọ ju a hun me e mgbe ebuo, si, “Saimonu nwa Jonu, ihien m a suoghọ i?” O nọ za, si, “Eghee Di-nwonni-enyi, 'y'a maringho ni ihien i a suoghọ m.” Jesu nọ sizi a, “Lefu atunrun m enya.” ¹⁷ Jesu nọ juzi a 'ya hun me e mgbe eto, “Saimonu nwa Jonu, ihien m a suoghọ i?” O nọ fu Pita ni Jesu ju a ya mgbe eto, “Ihien m a suoghọ i?” Pita nọ si a, “Di-nwonni-enyi, 'y'a maringho ihien ile; y'a maringho ni ihien i a suoghọ m.” Jesu nọ si a, “Lefu atunrun m enya. ¹⁸ M ri a gwa i ezioku, ogen i gi ri okoro, y'e konrin, e jen ebe owule suo n'i; kanị i kaguu egedi, i jenkọ d'a tinpu eka i, ndi ozo e konme i, we i si ebe i choleni n'i jen.” ¹⁹ (Jesu gi ihieni o ku ghosi udi onwun Pita jenkọ d'a nwun gi wehe ni Osolobue ogho).

Jesu e kuguu ihieni, o nọ si Pita, “Sonme m!”

Jesu Lẹ Pita Lẹ Nwa-azuun Ahun Ihiẹn E A Sụọ Jesu

²⁰ Pita e lee ẹnya azuun, ọ nọ hụn nwa-azuun ọzọ hụ ihiẹn e a sụọ Jesu. (Hụn nọsọn Jizọsị oge n wẹ gi rị e ri ihiẹn-oriri ẹnyasi ahun, nwa-azuun hụ hụn jụ Jizọsị, sị, “Di-nwọnni-ẹnyi, onyẹ jenkọ d'e re i?”)

²¹ Oge n Pita gi hụn a, ọ nọ jụ Jesu, sị, “Di-nwọnni-ẹnyi, okennyeni?” ²² Jizọsị nọ sị a, “Omẹni m chọ n'ọ rị ndun d'e ru mgbe m bia, eļe hụn biri i? Sọmme m!”

²³ 'Ya okuni nọ kpọgbama ime igunrun ndi e sọn Jesu, ni nwa-azuunni anwunko. Kani, Jizọsị ekuni n'ọ nwunko, ihiẹn o ku wu, “Omẹni, m chọ n'ọ rị ndun d'e ru mgbe m bia, eļe hụn biri i?”

²⁴ Ya wu nwa-azuun wu onyẹ hụn rị nwan e ku oku ihiẹn ndini; iya detuzikwo nwan ndini wẹ; ẹnyi a maringho ni ihiẹn o ku wu ezioku.

Mmekin

²⁵ Kani, o nwezikwo ihiẹn ndi-ozo bu oda Jesu me. Omẹni wẹ dechanrin wẹ ile ohu-ohu, e rogho m'a ni uwa ile eruguko ehuhuo wẹ sikọ d'e gi de wẹ.

**Elu Ọhụn: Ekwkwọ-Nsọ (Azụn Ọhụn rịn'a)
Revision of New Testament in Ika**

copyright © 2010 Wycliffe

Language: Ika

Translation by: Wycliffe

Ika (ikk) Nigeria

In Nigeria the word Ika is not only the name of the Ika people, but is also used to designate a local government area in the Akwa Ibom State. The Ika people are a sub group of the Igbo people. It is interesting to note that Ika is the name of a town in Croatia is one of the eight Annang local government areas of the local government areas in Akwa Ibom State. An alternative name for the Ika people is Ika-Annang. There appears to be another dialect of Ika that is spoken in Delta State of Nigeria.

Copyright Information

© 2010, Wycliffe. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

Printed book ISBN 9789789037056

Revision

The New Testament

in Ika

© 2010, Wycliffe. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2019-08-09

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2022

31b0248e-272a-5dee-8226-bcc00c54d9b1